

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katol. Mislovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zaprte reklamacije so poštnine proste.

Tri milijone za učiteljstvo!

Sedaj je beseda izgovorjena! V glasilu naših liberalnih učiteljev, „Učiteljskem Tovarišu“, št. 16, se izreka to učiteljsvo proti obstrukciji slovenskih poslancev v deželnem zboru, ker hoče in želi zvišanja svojih plač. To pa se ne more zgoditi, dokler deželni zbor štajerski zopet ne dela.

In čujte, slovenski kmetje! Ureditev učiteljskih plač bi stala 3 milijone kron. Zaradi teh treh milijonov bi naj naši poslanci pustili gospodarsko zanemarjati Spodnji Štajer, bi naj izročili šolstvo nemškemu nacionalcem, slovenske občine nemškemu mestom, ter v deželnem zboru zatajili svoj slovenski jezik. Vse to izdajalsko delo bi naj storili poslanci, da lahko osrečijo učiteljsvo s tremi milijoni in novimi davki.

Ne učiteljskemu stanu, ampak liberalnemu štajerskemu učiteljsvu kličemo: Fejvam, podle, podkupljive duše! Niste vredne, da sije solnce božje na take škarijote!

Sedaj tudi vemo, zakaj liberalna stranka tako zahrbtno nastopa proti obstrukciji. Ker se nahaja v tej izdajalski, efialtski družbi.

Slovenska Straža.

Naši narodni nasprotniki, Nemci na severu, in Italijani na jugu, se zaganjajo z vedno rastočo silovitostjo v naše slovenske kraje. Satanski so njih nametli. Vzeti nam hočejo zaklad sv. vere, in naše kraje poluteraniti, kakor nam kažejo to najnovejši dogodki v Št. Ilju v Slov. gor., kjer nemško napadalno društvo Südmark pokupi vsa slovenska posestva ter naseljuje na njih luterane iz nemškega rajha. Vzeti nam hočejo našo zemljo, izpodrinuti Slovence z njihovih posestev in domov, ter jo izročiti svojim nemškimi sobratom. Vzeti nam hočejo tudi naš jezik, ponemčiti naše kraje, in iz naše lepe slovenske domovine narediti nemško deželo.

Ničvreden je sin, ki ne brani časti in imetja svoje matere. In tako bi bili tudi mi ničvredni in zaničevanja vredni, ako bi ne branili nasproti tujim napadom dedščine, ki smo jo sprejeli od svoje slovenske matere, sv. vere, slovenske govorice in slovenske zemlje. Zato je bilo le samoumevno, da so se slovenski rodoljubi, ki z bojznijo gledajo vedno pogosteje nemške napade na naše ozemlje, združili, in si

ustanovili društvo, da bi s skupnimi močmi odbijali sovražne napade. Društvu so dali pomenljivo ime „Slovenska Straža“, in dne 11. maja je bil ustanovni shod tega društva v Ljubljani.

Molitev.

Ob 8. uri so se zbrali zborovalci v frančiškanski cerkvi, da z molitvijo k Vsemogočnemu zapričeno delo. Cerkev oo. frančiškanov je bila čarobno razsvetljena. Sv. mašo je služil č. g. Luka Smolnikar, podpredsednik ljubljanske S. K. S. Z. Krasno je popeval pri sv. maši pevski zbor „Ljubljane“.

Dr. Šusteršič otvori zborovanje.

Ob 10. uri dopoldne je otvoril voditelj Vseslov. Ljudske Stranke dr. Šusteršič zborovanje. Velika dvorana hotela Union je bila polna zborovalcev, ki so prihiteli, da prisostvujejo ustanovitvi društva, ki naj prinese trpečim obmejnim Slovincem pomoč in rešitev.

Med zborovalci je bilo posebno veliko slovenskih županov. Navzoči so bili tudi državni poslanci: dr. Benkovič, Povše in Grafenauer, ter več kranjskih deželnih poslancev.

Dr. Šusteršič je v pozdravnem govoru povdarjal: Zbrali smo se, da položimo krepak in zdrav temelj novi nepolitični organizaciji slovenskega naroda. Ta organizacija se je rodila iz ideje, ki je rodila našo V. L. S. Novo naše društvo bo delovalo po načelih nesmrtnega vladike Slomškega („Slava“—klici), katerega spomin so pričeli slovenski liberalci v svojem glasilu pred dnevi nesramno blatiti. (Burni „fej“—klici.)

Dve zvezdi vodnici boste vodili novo organizacijo: ideja krščanska in zvestoba do slovenske domovine in svitlega vladarja. Po tem programu bo delovala nova organizacija, da ohrani našemu ljudstvu to, kar je njegovega. Prosili smo danes skupno kraljico Slovencev, Mater Božjo, pomoči. To nam svedoči, kako resna je ustanovitev „Slovenske Straže.“ Zastaviti hočemo vse svoje moči, da ohranimo vsaj to, kar še imamo. Sveta nam je sleherna ped slovenske zemlje. Daleč so segale nekdanje meje naše. Marsikateri lepi kos slovenske zemlje nam že oropal tujec. To, kar nam je še ostalo, to pa hočemo in moramo ohraniti. (Burno odobravanje.)

Zgodovinsko važen in znamenit dan je danes, ko stopi „Slovenska Straža“ na plan. Naše slovensko

ljudstvo bo gotovo vedelo uvaževati velik njen pomen. Ti „Slovenska Straža“, deluj tako, kot deluje skoz več stoletij slovensko ljudstvo: za čast božjo, čast in slavo slovenske domovine! (Viharno ploskanje.)

Volitev predsedstva.

Med burnim pritrjevanjem je bil izvoljen za predsednika zborovanju prvobornik koroških Slovencev, poslanec Grafenauer, za podpredsednike pa župan Thaler iz Št. Ilja, župnik Ražun iz Koroške, dr. Breclj iz Goriškega in Čok iz Trsta.

Predsednik Grafenauer v svojem govoru posebno pozdravlja v velikem številu navzoče Slovence. Velik dan je bil, pravi govornik, ko smo se zbrali Slovenci k ustanovitvi Vseslovenske Ljudske Stranke. Danes imamo drug velik, slovesni dan, in tretji, najveličastnejši in najlepši dan še bo prišel, če Bog da. Ta dan bo dan prostosti celokupnega slovenskega ljudstva. Pri našem obrambnem delu ne besedujmo, ampak v dejanju kažimo naše delo! (Viharno odobravanje.)

Poročilo pripravljalnega odbora.

Urednik „Slovenca“, Štefe, je kot tajnik narodno-obravnega odseka S. K. S. Z. podal obširno, zelo natančno poročilo o vseh pripravah za „Slovensko Stražo“ in o dosedanem izvrševanju narodno-obravnega dela naše stranke.

Govornik je povdarjal: Liberalna nestrpnost je kriva, da je prejšnja „Naša Straža“ propala. Liberalci so vrgli katoliško misleče Slovence iz odbora Ciril-Methodove družbe, ki je bila skupna last vsega slovenskega naroda. To se je zgodilo za to, da zamorejo sedaj liberalci brez kontrole družbo izkoriščati v svoje strankarske namene. Liberalci so dolžni, da sedaj sami skrbijo za svoje zavode.

Če Čehi zamorejo v 9 obrambnih društvih delovati, zakaj ne bi zamogli mi Slovenci v dveh. Naša stranka točno izvršuje vse, za kar se zaveže. Izvršila bo torej tudi veliko obrambno delo. Pritegniti moramo vse ljudske sloje v obrambno društvo. Če zamore Südmarka dobiti 100.000 članov, bomo tudi Slovenci zbrali v „Slovenski Straži“ vsaj 20.000 udov. Vso našo nepolitično in politično organizacijo moramo zbrati k skupnemu delu. Skupne številke dosedanjega obravnega sklada govore jasno, da je naša stranka storila mnogo. Še več pa je vredno agitacijsko delo naših obmejnih bratov. Poglejmo naš Št. Ilj!

PODLISTEK.

Pismo iz Dalmacije.

Fr. Fink

(Dalje.)

Od Reke do Šibenika.

Najugodnejši čas za potovanje v Dalmacijo sta meseca majnik in september. V teh mesecih se ni treba bati viharjev; „bora“ miruje in tudi „široko“ se pojavi le malokdaj. Tako vsaj zatrjuje „Vodnik po Istri in Dalmaciji.“ Prepričati pa sem se moral, da knjigam ne gre dosti verjeti. V Karneru nas je zasačil vihar, ki — toda začnimo stvar od kraja.

Koncem avgusta sva s tovarišem došla v Reko, da bi se odtod peljala s parobrodrom proti jugu. Reka si nisva mogla natančneje ogledati, ker je jelo polagoma deževati. Niti zavedla se nisva, da sva politično že na ogrskih tleh. To nama je prišlo na um še-le tedaj, ko nam je natak v kavarni prinesel za razglednice ogrske znamke.

Reka ima prav prostorno luko (pristanišče). Tu se nahajajo parobrodni različne oblike in velikosti, ki služijo izvečine za prevažanje tujcev. Vkljub slabemu vremenu sva videla tukaj popotnike iz vseh krajev sveta.

V parobrodnem uradu sva si dobila vozna listka in poiskala parobrod, kateremu se je bilo treba izročiti za kakih 20—24 ur. Parnik je bil jako star. Zato sem si ga ogledoval nekako nezaupljivo. Našo prtljago je spravil star „kameriere“ ter nam tudi pokazal našo spalno sobico, ki je bila seveda jako majhna. Iz te sobice se je prišlo v večjo skupno sobo, v obednico. Hotel sem odmakniti stol, pa ni bilo mogo-

če, ker so stali pritrjeni na tleh. Še-le pozneje sem uvidel potrebnost te naredbe.

Dospelši na krov, vprašamo kapitana: „Kakšno bode vreme?“ Kazoč na oblake nad obzorjem je odgovoril: „V majhni urici bo pritisnil „široko.“ Naj bodo gospodje pripravljani; sicer ne bo tako hudo, a kdor ni navajen, tega kmalu prime morská bolezen.“

To nas ni nič kaj potolažilo in najraje bi jo bili zopet odkurili, pa ni več kazalo.

Za četrt ure se je jel parnik pomikati iz luke. Oddaljavali smo se čimdalje bolj od obrežja, gorovje je postajalo nižje in čez pol ure se je videl na obzorju le še ozek, sivkast trak.

Na nebu so se začeli poditi temni oblaki. Veter je pritiskal bolj in bolj in morje je postalo nemirno. Voda je izgubila lepo modro barvo, umazano-sivkasti valovi so se pomikali proti parniku in bele pene vrh valov niso naznanjale nič dobrega.

Dolgo časa sva opazovala s tovarišem to strašno, a vendar lepo izpremembo. Ko pa je voda parkrat pljusnila po krovu, sva jo potegnili v obednico, kjer so bili zbrani skoraj vsi sopotniki. Natak nam je prinesel steklenico rudečega vina, kar je ba je najboljšje sredstvo proti morská bolezní.

Ta bolezen je na zelo slabem glasu pri popotnikih. Ne oprime se vsakega; če se je pa človeka enkrat lotila, ima potem navadno mir. Seveda so tudi izjeme.

Celo stari mornarji, ki vendar prežive malo-dane vse svoje življenje na vodi, niso popolnoma varni, da se jih bolezen pri velikem viharju zopet ne polasti. Največ pa škoduje strah pred boleznijo; tudi v tem slučaju železna volja vse premore.

Naš parnik se je začel zibati na vse strani. Kako dobro je bilo sedaj, da se stol ni mogel pre-

makniti. Drugače bi me bilo že parkrat vrglo kam v kot. Če je prišel posebno močan sunek, sva se s tovarišem malo plašno spogledala. Naposled sva se pa spravila h počitku, ker sva mislila, da na ta način bolje pretrpiva nevihto. A to ni bil počitek!

Parnik se je nagnil sedaj na eno in sedaj na drugo stran. Včasih ga je nagnilo tako naprej, da mi je bilo, kakor da bi glava zdrknila nekam v kako brezno. Ko pa celo uro ni bilo konec, mi je jelo prihajati po malem tesno pri srcu.

Zunaj je začelo ječanje in stokanje. Vsi so klicali zdravnika.

„To je morská bolezen“, pravi tovariš, „sedaj zgrabi še naju.“ Pa sva jo vendar srečno odnesla. Kapitan je prišel za trenotek pod krov ter tolažil, da je vožnja po Karneru pri kraju in med otoki ni takšne nevarnosti.

Na počitek itak ni bilo misliti, in ker se je valovje malo pomirilo, sva šla na krov.

Krajinska slika je bila povsem nova. Od vseh strani so nas obkročili otoki, ponajveč pusti in goli. Le v bližini naselbin je bilo videti nekaj zelenice. Za nami so prišli i drugi popotniki na krov, bleedi in izmučeni. Željno se povpraševali, kedaj pridemo v Zader, glavno mesto Dalmacije, kjer nam je bilo ostati nekaj ur.

Še-le proti poldnevu smo dospeli v Zader. Mesto leži ob morju in je osobito zanimivo, ker v ozadju ni nič gorovja. Zato pa se zdi, kakor da bi bil otrok razvrstil na mizi za igračo hišice iz lesa. V Zadru je popolnoma laški življenjski slovenske rodbine imajo kaj težavno stališče. Mesto ne nudi nič zanimivega, razen par zgodovinskih starin.

Druga postaja je bila mesto Šibenik. Vožnje se človek hitro naveliča, saj je otok podoben otoku, ka-

Po resnem presojevanju je pripravljali odbor sestavljen pravila „Slovenske Straže“, katere je notranje ministrstvo odobrilo. Veliko zaslug pri tem ima poslanec dr. Žitnik.

Dosedanji odsek za narodno obrambo je upeljal v Ljubljani tudi pisarno za obrambno delo, ki posreduje glede nakupovanja posestev. Pripravljala se natančna statistika obmejnih Slovencev. Naše dijaštvo in bogoslovci bodo gotovo rade volje sodelovali. Izdale se bodo brošure glede ljudskega štetja. Za beneške in ogrske Slovence se morajo napraviti knjižnice. Delavstvo tobačne tovarne v Ljubljani se je samo ponudilo zbirati doneske za narodno obrambo. Prebrane časopise naj rodoljubi pošljejo na mejo. Tudi Amerikanci se naj združijo v naši „Slovenski Straži“.

V prvi vrsti se bo morala „Slovenska Straža“ s vsemi silami zavzeti za rešitev najbolj ogrožene slovenske postojanke št. Ilja! Naši denarni zavodi naj prispevajo od čistega dobička gotove svote za „Slovensko Stražo“. Uvedel se bo društven papir, kava in drugo blago v prid društva.

Uvedejo se novi narodni koleki v 5 vrstah. Naše vžgalice morajo biti v vsaki slovenski hiši. Če je vlada dovolila Südmarki loterijo, mora jo tudi nam. Znatne doneske smo že dosedaj poslali obmejnim Slovencev.

V vsakem večjem kraju se mora osnovati podružnica „Slovenske Straže“. Prvo tako podružnico že snuje naša akademična mladina na Dunaju.

Naše narodno žensvo moramo angažirati za delo pri „Slovenski Straži“. Čeravno imamo močnega sovražnika v Südmarki in iredenti, se vendar ne smemo oplahiti! Mi smo narod Marijin! Z njeno pomočjo bomo zmagali. Slovenski svet bo onih, ki dejajo, mislijo in se borijo. Zatorej:

Pogumno na mejo pomoči nesimo!

Naš narod pogube otmimo!

Viharno ploskanje in veselo vsklikanje je bila gospodu poročevalcu najlepša zahvala za res krasno poročilo.

Razprava o tajnikovem poročilu.

Predsednik otvori debato, v katero so posegli Zupan iz Ljubljane, Vasle iz Mozirja, župnik Gomilšek, ki posebno povdara važnost ženstva v narodno-obrambnem delu. Škulj iz Loškega potoka, tovarnar Pollak iz Ljubljane, cand. iur. Ogrizek pozdravlja imenom dijaštva.

Ko je nastopil župan Thaler iz št. Ilja, je nastal tak vihar navdušenja in ploskanja, da govornik del časa ni mogel povzeti besedo. „Slava št. Ilju!“ Živio št. Iljčani!“ je donelo po dvorani kot orkan. Gospod Thaler želi, da bi „Slovenska Straža“ vrgla nenasitno Südmarko ob tla.

Dr. Breclj pozdravlja imenom Goričanov, profesor Jarc pa v imenu deželnega odbora, ter postavlja šentiljskega župana kot vzgled vsem slovenskim županom. Kaplan Čok prinaša pozdrave tržaških Slovencev, urednik „Mirov“, Smodej, pozdrave koroških Slovencev.

Volitev odbora.

Za predsednika „Slovenske Straže“ se izvoli dež. odbornik prof. Jarc, za podpredsed. dr. Ehrlich, za tajnika Štefe in za blagajnika Volta. Kranjsko ima v odboru 8, Štajersko 6, Goriško 2, Koroško 3, Trst 1, Slov. Dijaške Zveze 1 zastopnika. Štajersko zastopajo v odboru: dr. Benkovič, Gomilšek, dr. Hohnjec, Pušenjak, Thaler, dr. Verstovšek.

kor jajce jajcu. Zasedovali smo torej bolj ribe nego ogledovali okolico. Videli smo par zelo velikih delfinov, katerih se v jadranskem morju mnogo nahaja. Veselo se pode okolu parnika in dvigajo se precej visoko iz vode.

Sibenik! so zaklicali potniki in skozi ozek kanal se je res že videlo starodavno mesto. Kmalu se je parnik ustavil in brž smo se podali na kopno. Mestne hiše so zidane na bregu, zato so ulice ozke in strme. Nad mestom se dvigajo tri trdnjave, s katerih se odpira krasen razgled. Blizu obali je zelo stara stolna cerkev, katera je ena izmed najlepših cerkvenih stavb v Dalmaciji. Osobito lep je portal; koliko truda je stalo, predno so pridni delavci izvezljali obilico cvetov in listja, s katerimi so stebri okrašeni.

Stare hiše ob morju kažejo iz kamena izklesanega leva sv. Marka v znamenje, da so tód nekda vladali Benečani. Te stavbe seveda izginjajo bolj in bolj ter napravljajo prostor novejšim poslopjem. Med te štejemo na primer gledališče, bolnišnico, okrajno sodišče in druge.

Prebivalci so dalmatinski Hrvati in Lahi. Mestni zastop je v rokah Hrvatov.

Iz Šibenika drži državna železnica v Split. Sredi pota se ocepiti stranska proga proti severu v staro zagorsko trdnjavo Knin. Od tod mislijo izpeljati progó še dalje proti severu v Karlovac na Hrvatskem, da bi se tako odprla pot do Adrije. Načrt je bajó že izdelan, a s stavbo se menda še ne prične tako hitro, akoravno je živa potreba.

Slapovi Krke se tudi najlože obiščejo iz Šibenika. Zato pride sem dokaj tujcev, in njih število narašča leto za letom. Upajmo, da se vest o prirodnih krasotah Dalmacije razširi še dalje, ter dovede mnogo občudovalcev.

Predsednik Grafenauer se v končnem govoru zahvaljuje vsem zborovalcem ter s pozivom na vstrajdelo za „Slovensko Stražo“ sklene zborovanje.

Tako smo dobili Slovenci konečno vendar društvo, ki se bo postavilo odločno po robu kletim zatiralcem krščanstva, slovenskega imena in onim, ki nam ropajo krasno zemljo slovensko!

Iz Štajerskega so došli sledeči pozdravina ustanovni shod:

Dunaj. Slovenska Straža naj bo ognjišče ljubezni do naše lepe slovenske zemlje. — Korošec, Pišek, Pogačnik.

Gradec. Zelo žal, da se ne morem udeležiti. Bog blagoslovi delovanje Slovenske Straže! — Robič.

Gradec. Z navdušenjem pozdravljamo bojne vrste, ki nam hite pomagat! — „Zarja“.

Polzela. Slavni ustanovni shod Slovenske Straže v Ljubljani! Zadržan vsled trgovskih potov, pozdravljam novoustanovljeno Slovensko Stražo, ter pošiljam priloženo 10 K kot redni član. — Z odličnim spoštovanjem Ivan Golihleb. — Bog živi prvega podpornega člana Slovenske Straže, ter naj najde obilo posnemalcev med našimi slovenskimi trgovci. (Odobranje.)

Maribor. Vsled bolezni zadržan, pošiljam naši „Straži“ iskrene pozdrave ter kličem za našo nadržavsko jezikovno mejo: Ne pozabite nas! — Dr. Hohnjec.

Maribor. S severne meje pozdravljamo novo zaščitnico, ki naj z geslom: Za krst častni in svobodo zlato zastavi pot tujcu! — Uredništvo „Straže“ in „Slovenskega Gospodarja“.

Maribor. Bog blagoslovi započeto delo! Živela Slovenska Straža! — Za katol. polit. društvo: Tapotnik.

Dobrna pri Celju. Kjer hrabrost in zvestoba na straži v bran stoji, beži sovražna zloba, jo skrivna moč drži! Bog blagoslovi! — Kukovec.

Pilštanj. Procvitaj v blagor zatiranih bratov! — Izobraževalno društvo.

Rajhenburg. Obilnega božjega blagoslova deli Straži! — Izobraževalno društvo.

Sv. Lenart. Zavest tujnega obrambnega dela za blagor domovine naj prešine čuteča srca Slovencev. Z današnjim dnevom boji konec naših ran, krvavih srag, a začetek slavni zmag! — Katoliško politično društvo in vsa bralna društva šentlenarskega okraja v Slov. gor.

Ljubno. Zadržani Gornjesavinjčani želimo današnjemu zborovanju Slovenske Straže mnogo uspeha in blagoslova! — Dekort, Schmid, Lekše, Petek, Cvetko, Jurak.

Kozje. Živelo prepotrebno obrambno društvo! Bog blagoslovi delo in trud zborovalcev v prid trpečih obmejnih bratov! Slovenska žilavost naj zmaga nemško nasilstvo! — Dr. Jankovič, dekan Tomažič, Ivan Lah, Anton Drogenik, Janez Vedečnik, Bova, Jazbinšek, Preskar.

Št. Jurij ob Taboru. Na noge Straža! Vsi s teboj! — Orli.

Ormož. V duhu smo z vami. Pogumno na delo za rešitev dragih bratov! — Mladeniška zveza Sv. Tomaž pri Ormožu.

Št. Jurij na juž. žel. Bog blagoslovi vaše delo za slovensko ljudstvo! V duhu z vami! — Katoliško bralno društvo.

Politični ogled.

— Cesar v Bosni in Hercegovini. Bosensko-hercegovska deželna vlada je predložila ministrstvu načrt za cesarjevo bivanje v Bosni in Hercegovini. O cesarjevem obisku je sedaj gotovo sledeče: Dne 30. t. m. ob 5. uri zjutraj se pripelje cesar v Bosenski Brod. V Bosni obstane dvorni vlak v Doboju, Zenici, na Visokem. V Sarajevo se pripelje dvorni vlak ob 5. uri popoldne. Cesar se bo peljal v vozu skozi okraško Kolodvorsko cesto do Marijinega dvorca, kjer bo postavljen dvorni šotor, kjer čakajo vladarja častna stotnija, generaliteta, načelniki vojaških in civilnih oblasti in duhovščina vseh veroizpovedanj. Cesar si ogleda častno stotnijo, nakar ga pozdravi sarajevski župan. Po županovem pozdravu se pelje v konak, kjer bo bival. Zvečer bo Sarajevo slovesno razsvetljeno, in se priredi vladarju na čast slavnostna bakljada. Dne 1. junija dopoldne bo imel cesar avdijence v slavnostni dvorani deželne vlade. Iz Sarajeva odpotuje cesar v Mostar dne 3. junija ob 6. uri zjutraj.

— Spravna pogajanja med Čehi in Nemci. O spravnihi pogajanjih med Čehi in Nemci objavljajo listi razna poročila. Nemški nacionalci poročajo, da so se vršila pod Bienerthovim predsedstvom posvetovanja med Čehi in Nemci. Izločili so vprašanje češkega deželnega zbora. Čehi delajo na to, da naj bi se vredilo jezikovno vprašanje v celi državi po okvirnem zakonu. O pogajanjih poroča korespondenca „Zentrum“: „da se je posvetoval dne 13. t. m. Bienerth s češkimi in nemškimi voditelji, in jih vprašal, če se hočejo udeležiti nameravanih posvetovanj. Čehi so izjavili, da bodo o tem odločevali klubi in parlamentarna komisija čeških strank. Čehi zahtevajo, da morajo biti posvetovanja neobvezna, ker ne sede v ministrstvu njihovi zaupniki. Če se vloži okvirni jezikovni zakonski načrt, še ni gotovo, ker se mora o tem izjaviti šele zvršilni odbor agrarne stranke, kakor tu-

di večina „Slovenske Jednote“. Češki socialni demokrati izjavljajo, da niso ničesar sklenili glede na jezikovno vprašanje s češkimi meščanskimi strankami. Vse, kar se je posvetovalo, je imelo zgolj zaseben značaj.

— Na Grškem se je položaj zelo poslabšal. Govori se, da se bo zopet oživila vojaška zveza, ki bo skušala preprečiti narodno skupščino. V deželi, zlasti v Tesaliji, vladajo nemiri. Položaj je zelo poslabšala izjava Krečanov, ki so svojo skupščino otvorili v imenu grškega kralja.

— V Belgiji bodo v kratkem nove volitve. Za volitve so se združili socialni demokrati in vse, kar je protikrščanskega v Belgiji, da vržejo dosedaj vladajočo katoliško stranko, ki je privedla Belgijo do največjega blagostanja. Belgija je najbolj moderna država v Evropi. Nasprotniki krščanstva hočejo, da se poddržavijo šole, ki so dosedaj po večini vzdrževane po raznih redovih, da jim država daje le malo podpore, katere pa hoče katoliška vlada povečati za okroglo 1 milijon kron. S tem višjim izdatkom agitirajo vladni nasprotniki. Katoliško časopisje pa objavlja kratek račun, po katerem bi morala država šteti okroglih 25 milijonov, če bi hotela šole sama vzdrževati. Med katoliki v Belgiji sta dve struji: ena, ki vlada, in druga, ki ž njeno politiko ni povsem zadovoljna. Nevarnost je bila, da pride ob volitvah do boja med njima. Ko pa so se nasprotniki krščanstva združili, je izjavil stari voditelj vladi nasprotujočih katolikov, da poda roko ministrskemu predsedniku v spravo. S tem, pravijo, je zmaga katoličanov zagotovljena.

Mala politična naznanila.

Dne 13. maja: Češki radikali nameravajo izstopiti tudi iz „Češkega kluba“. — Pogajanja med Nemci in Slovani se bodo nadaljevala. — V albanskih mestih Kačanik, Verišovič in Gilan je proglašen preki sod. — Pod vlakom, v katerem se je vozil predsednik ruske gosudarstvene dume, Gučkov, je bila nastavljena bomba, ki je razpočila, ne da bi napravila kako škodo.

Dne 14. maja: Francoski vojni minister Brun je podal ostavko. Vzrok so osebna nesoglasja med ministri-tovariši. — Krečanska narodna skupščina je prisegla zvestobo grškemu kralju. Turki so vsled tega silno razburjeni. — Češki poslanec Udržal je po poročilih listov naznanil „Slovenski Jednoti“, da predlože češki agrarci zakonski načrt glede na rešitev jezikovnega vprašanja. Agrarci so se o tem že prej posvetovali z Jugoslovani, Rusini in s socialnimi demokrati. Agrarci upajo pridobiti za svoj načrt tudi Poljake.

Dne 15. maja: Cesar bo bival ob letošnjih cesarskih vajah v Strožku, cempniška stolica. — „Četinski Vestnik“ napoveduje, da se najbrže dne 1. avgusta proglasi Črna gora za kraljestvo. — V senatu v New Yorku je vložilo 26 senatorjev predlog, ki zahteva, naj se uvede v Združenih državah zakon za veljavsko varstvo. — Turki so priredili v Rešnji shod, na katerem so sklenili resolucijo, da če v štirih dneh vlada ne poda glede na krečansko vprašanje povoljne izjave, popadejo Turki sami za orožje, in odrinejo na lastno pest na grško mejo.

Dne 16. maja: V Egiptu so odkrili veliko revolucijonarno zaroto. V Kairu so zaprli nad 100 častnikov. V palači podkralja so našli dve dinamitni bombi. — Na Španskem so imeli te dni volitve; zmagali so liberalci, konservativci imajo razmeroma malo poslancev. Socialni demokrati so veseli, da je prišel tudi prvi socialni demokrat v špansko zbornico. — Na Dunaju se je vršil predvčerajšnjim ministrski svet, ki se je pečal s tekočimi zadevami.

Razne novlice.

* Iz politične službe. Okrajni tajnik Franc Vidic iz Slovenjgradca je premeščen v Gradec. — Okr. komisar Ferdinand Dostal v Celju je imenovan za namestniškega tajnika.

* Iz šole. Petrazredna ljudska šola pri Sv. Andražu v Leskovcu se je razširila v šestrazredno. Delavska pomožna učiteljica Ana Germovšek v Pilštanju je imenovana za pomožno učiteljico. Stalni učitelj v Mariboru, Ivan Rožkar, je stopil v pokoj.

Iz pošte. Poštno ravnateljstvo je imenovalo Hermino Ineko za poštno oficijantinja na pošti v Brezicah.

Razpisano je mesto šolskega voditelja na, v trirazredno povečani ljudski šoli pri Sv. Roku ob Sotli. Prošnje do 10. junija t. l. na krajni šolski svet pri Sv. Roku ob Rogatcu.

* Štajerski deželni odbor je sklenil v seji dne 14. t. m. naprositi vlado, da se skliče čimprej štajerski deželni zbor, če mogoče še meseca maja.

* Proti uvozu ponarejenih vin. Zastopniki avstrijskih vinorodnih okrajev so zadnji čas pogosto dobivali pritožbe glede velikanskega uvoza ponarejenih vin, ki zelo neugodno uplivajo na cene našega domačega vina. Zastopniki se nameravajo obrniti do vlade s prošnjo, da stori vse potrebno, da se prepovede dodatka alkohola in sladkorja poostri.

* Tečaj za pridelovanje vina in sadja, kakor tudi enak tečaj za viničarje, se bo vršil na deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru od 13. do 18. junija t. l.

* **Iz železniške službe.** Premeščeni so: Ivan Badiura, zač. asistent v Rušah v Spod. Dravograd; Franc Löffler, adjunkt v Ljubnu v Ptuj; Jožef Gostiša, postajenačelnik pri Sv. Petru na Kranjskem v Zidan most; Friderik Perme, asistent v Divači, v Trbovlje; Franc Blažon, adjunkt v Poljčanah, k Sv. Mihaelu; Jožef Grile, asistent v Laškem trgu, v Poljčanah. V pokoj sta stopila Karol Zimmer, nadrevident in postajenačelnik v Poljčanah, s podelitvijo naslova nadzornik, in Ignac Rišner, revident v Celju.

* **V varstvo mladine** se delajo na Nemškem resni koraki. Obvarovati skušajo mladino pohujšanja, ki se širi z umazano literaturo, z grdimi podobami po prodajalnicah, s predstavami in kinematografih, in s slabimi vzgledi v gostilnah ob vživanju alkohola. Sklenile se bodo strožje državne postave, da se zavaruje mladina okuženja, in mestni zastopi so zapretili z globo in zaporom nespametnim starišem, ki bi jemali seboj otroke v zloglasne gostilne. Ker za Nemčijo pri nas smemo capljati, bi se utegnili tudi v Avstriji za otroke v tem oziru kaj storiti. Poslanci, ganite se!

* **Liberalno učiteljstvo.** Liberalno ali svobodno-miselno učiteljstvo se je zadnja leta zaklelo, da hoče izruti iz našega ljudstva katoliško vero; vsak liberalen učitelj deluje v tem smislu, in sicer nekateri prav odkrito, drugi zopet več ali manj tajno ali prikrito. Seveda delajo, kar hočejo, ko se okrajni šolski nadzorniki premalo brigajo, in bi človek mislil, da sede v naših šolskih svetih sami liberalci. Če poklicani činitelji niso na mestu, bomo pa mi malce nadzorovali početje liberalnih učiteljev. Zato županstva, stariši in sploh somišljeniki, pozor! — Goriški „Novi Čas“ prinaša v zadnji številki par zgledov takega liberalnega učiteljstva, proti kateremu mora naša organizacija začeti brezobziren boj. V tolminski okolici nekje so imeli procesijo. Otroci, ki so po tamošnjem učitelju pohujšani, so se med procesijo igrali in se vedli zelo nespodobno. Učitelj, ki je otroke spremljal, je vse to mirno gledal, in tako početje odobral. Slednjič stopi naš mladenič pred učitelja, in mu pove: „Glejte, gospod učitelj, kaj počnejo šolski otroci!“ Učitelj pa, mesto da bi nadzoroval otroke in jih vzgajal v katoliško-narodnem duhu, nahruli mladeniča: „Naj! To ni moje delo, ampak mežnarjevo!“ Ljudstvo! Dvigni se zoper take pohujševalce! Ali plačujete naš kmet učitelja zato, da mu kviri mladino? — Drug slučaj. V Št. Andrežu so imeli procesije, ki so se jih udeleževali tudi otroci. Če je kateri otrok imel pri sebi znak Orla, da je zapodil učitelj domov. Prijel je za tudi nekoga fanta, ki je šoli že odrasel in do katerega nima prav nobene pravice več, ter zahteval od njega, da sname Orlovski znak. Tak učitelj pač izgubiva pri ljudstvu ves ugled. — V Kanalu so imeli na Vnebohod v čitalnici komedijo. Komedijantje so bili Tržačani. Pripeljal jih je gospod nadučitelj, ki je predsednik tamošnje čitalnice. Snov te komedije je bila „smešenje in zaničevanje duhovskega stanu“. Vsakdo mora priznati, da je to za liberalce najprimernejša in najljubša snov. Pri takih zabavah in komedijah se liberalci izobrazujejo. — Tako se liberalni učitelji našemu ljudstvu vedno bolj odtujujejo. Mesto, da bi mladino vzgojevali, pa jo pohujšujejo.

* **Slovenska gimnazija** v Gorici. V Gorici se je sestel odbor rodoljubov, ki je sklenil, ustanoviti v Gorici novo slovensko gimnazijo, in sicer že s početkom prihodnjega šolskega leta. Seveda bo to le zasebna gimnazija, ki naj zamaši za prvo silo nujno potrebo goriških Slovencev po višji izobrazbi, ki je pa v Avstriji ne morejo dobiti v materinščini. Gimnazijo bo morala vzdrževati slovenska požrtvovalnost. Za ravnatelja temu slovenskemu zavodu je določen vpokojen gimnazijski profesor g. Santel, ki po svojih vrlih zmognostih jamči, da bo šola v pravih rokah in da bo dobro uspevala. — Z ozirom na težkoče, ki jih morajo prestati slovenski dijaki za dežele na neslovenskih šolah, bi bilo pričakovati, da bodo vsi Slovenci v Gorici pozdravili z veseljem novo srednjo šolo, kjer se bodo mogli učenci izobraževati v svojem materinem jeziku. Temu pa ni tako. Liberalna „Soča“ hujska že zdaj na vse mogoče načine proti slovenski gimnaziji v Gorici. Tako daleč gre nestrpnost liberalnih narodnjakov proti takozvanim „klerikalcem“, da ne marajo od teh niti — narodnih šol! S tem so liberalci zopet enkrat pokazali, koliko velja njihova narodnost.

* **Hofrata Ploja** ne marajo. Celjski „Nar. Dnevnik“ od 11. t. m. je priporočal na prvem mestu dr. Ploja kot kandidata v načelstvo celjske Zadrufne zveze. Pa smola! „Dnevnik“ od 12. t. m. prinaša novo načelstvo in nadzorstvo, a med raznimi imeni smo zastoj iskali častivrednega hofrata. Vse ljubimkovanje osamelega hofrata z mlado-liberalci, vse njegovo rovarjenje proti K. Z. in njenim poslancem, ki so ga gospodje okoli „Dnevnika“ s takim veseljem in užitek zasledovali, ni nič pomagalo. Agitacija mladih je ostala brezuspešna, general brez armade dr. Ploj je ostal na cedilu. Oni gospodje, ki mu ne zaupajo, in so mu dali to moralno zausničo, bodo že vedeli zakaj so to storili. Mi tudi vemo.

* **Slogaška hinavščina.** V „Slogi“ od 13. maja neki I. R. ogorčeno pozivlja vso slovensko javnost, naj napove našemu listu najhujši boj, ker naš list po zatrdilu tega dopisnika poroča neresnico. Par stavkov prej pa ravno ta I. R. korajžno in brez sramu laže, da je rekla neka oseba iz našega uredništva: „Narodna probuja ni v našem programu.“ Kako naj imenujemo tako početje naših slogašev, ki se ne vstrašijo niti laži, samo, da bi nam škodovali in vjeli nekaj kalinov? Vsak pošten človek ve, kaj mu je storiti, in se za to zalego še brigal ne bo.

* **Knjižnica S. K. S. Z.** v Mariboru, Koroška cesta št. 5, nudi svojim čitateljem najboljše spise slovenske književnosti. Odrpta je vsak dan od 4. do 6. ure zvečer, in ob nedeljah od 10. do 11. ure predpoldan. Prosimo pa, da cenjeni čitatelji tudi knjige nazaj vračajo, da prihranijo sebi in nam nepotrebne stroške opominjevanja.

* **Mladenci,** mladenke, ali imate že vsi krasne znake mladeniške, oziroma dekliške zveze? Ako nimate, naročite si jih takoj na naslov: Slov. krščanska socij. zveza v Mariboru. Komad stane 1 K. Vsi na agitacijo za nje.

* **Slov. kršč. socij. zveza** v Mariboru je razposlala vsem svojim članicam društvom vprašalne pole, ki bi se naj izpolnile in poslale nazaj. Nekatera društva so io že storila, druga pa prosimo, da to kmalu uredi, ker jih Slov. kršč. socij. zveza nujno potrebuje.

* **500 znamk** za obmejne Slovence je poslal g. Ivan Es iz Mozirja, 99 znamk pa vrl naroden fant Hren iz Gorice pri Ptuj. Hvala lepa. Živeli posnemovalci! — Večje število znamk so tudi vposlali č. gg. frančiškani v Mariboru.

* **Za šentiljski dom** so nabrale vrle mladenke pri Sv. Juriju v Slovenskih goricah ob priliki zadnjega shoda „Dekliške zveze“ K 12'35. — Živele vrle rodoljubke!

Mariborski okraj.

* **Sv. birma.** Na binkoštni praznik dne 15. t. m. so delili prevzvišeni gospod knezoško! po slovesni pontifikalni sv. maši v stolnici v Mariboru zakrament sv. birme. Birmancev je bilo 845. Pred delenjem sv. zakramenta so prejeli birmanci, botri in vsi navzoči sveti apostolski blagoslov s popolnim odpustom.

* **Za drugo porotno zasedanje** v Mariboru je določen za načelnika predsednik okrožne sodnije Lučvik Perko, za njegove namestnike pa višjesodni svetniki dr. Fran Voušek, dr. Josip Fraidl in Anton Morcutti.

* **Slovensko gledališče** v Mariboru. Po Binkoštih nastopijo po doigem času zopet na našem odru člani ljubljanskega deželnega gledališča s tremi predstavami, in sicer: V soboto, dne 21. majnika t. l. uprizorijo veliko komedijo „Sebastijan, veliki knez Georgijski“; v nedeljo, dne 22. majnika t. l. dunajsko burko „Črni madež“. V torek, dne 24. majnika t. l. priredijo gledališki večer z jako zanimivim opernim in operetnim vspeedom in burko enodejanko.

* **Maribor.** K prostostančizmu sta prestopila H. Primer, tehnik, sin mariborskega vinotrčca in bivšega deželnega poslanca, ter J. Zweifel, hčerka ravnatelja deželne vinorejske in sadjarske šole v Mariboru. Od katoliške vere odpadli Primer se poteguje za službo pri c. kr. namestnji. — Suhe veje odpadajo.

* **Kamnica.** Na mnoga vprašanja: ali bo sploh letos v Kamnici shod dekliških Marijinih družb, ali ne, ker je 22. t. m. tudi pri Sv. Križu nad Mariborom tak shod, naznanjamo, da bo na veliko željo skoro vseh Marijinih družb v mariborskem okraju, tudi v Kamnici tak shod, kakor lani, in sicer dne 3. julija tek. leta.

* **Hoče** pri Mariboru. Zadnji torek ob ¼4. uri popoldne je nastal v škednju kmeta Ludovika Rečnika ogenj, ki se je strašno naglo razširil po vasi. Pogorela so poslopja: Rečniku Ludoviku gospodarsko poslopje, Janezu Juriču, kmetu Antonu Rečniku hišni hram in gospodarsko poslopje, istotako Janezu Serneču, Francu Rečniku hlevi, in Francu Hergontu kolarska delavnica. Škoda je velikanska, ker posestniki niso bili visoko zavarovani. Ponesrečilo se je tudi več oseb, in 4letni sinček Ludovika Rečnika je žalibog zgorel, da so ga našli brez rok in nog.

* **Fram.** Zopet smo imeli v svoji sredini prevzvišenega Nadpastirja, ki so na binkoštni torek delili 258 otrokom zakrament sv. birme. To so vam bili veličastni trenotki za nas in naše otroke. Vsprejem je bil sijajen na binkoštni ponedeljek. Skozi 5 dragocenih, velikih in krasnih slavolokov, katere so postavile občine, vozili so se Prevzvišeni; hiše v Framu so bile skoro vse okrašene z zastavami; na cerkvenem trgu pod cerkvi stojijo trije velikanski „maji“, ki so jih postavili vrli framski mladeniči. Otroci so bili izredno dobro podučeni, ravno tako odraščeni, tako, da so prevzvišeni knezoško! bili jako zadovoljni. S svojo apostolsko besedo na prižnici so nas vse izredno navdušili, potrdili in okrepili v sveti veri. — Blagoslovili so tudi novi kip brezmadežne Device. Kip je res mojstrsko delo našega slovenskega kiparja L. Perko, katerega so Prevzvišeni na prižnici javno pohvalili. Omislila so kip, ki stoji v prelepem tronu, naša vrla dekleta Marijine družbe, ki so v ta namen darovala 300 K. Tudi so blagoslovili dve izpovednici, ki sta umetno delo našega domačega mizarskega mojstra Fr. Visočnika. Izpovednici sta zaprti za izpovednika in izpovedenca. Ena izpovednica velja 320 K. Kupila so eno dekleta, za drugo pa je daroval tukajšnji posestnik, dobrotnik cerkve, Jurij Fregl sam, 200 K. V neskajenem miru, a pristrnem veselju, sta nam minula binkoštna dneva, ki bosta ostala ne samo otrokom, temveč vsem faranom v trajnem spominu. Župnija je kakor premlajena, prerofjena. Dobrotni Bog, bodi obilni plačnik prevzvišenemu Nadpastirju!

* **Sv. Lenart** v Slov. gor. Binkoštni ponedeljek je priredila S. K. Z. shod pri Sv. Lenartu v Sl.

gor. Poročal je g. poslanec Roškar o državnem zboru. Z zanimanjem so sledili zborovalci njegovim izvajanjem. Urednik „Straže“, g. Kemperle, je govoril o dogodkih v deželnem zboru. Dobro je ožigosal nemško večino. G. župan Dolajš nam je pojasnil razmere in opisal delovanje nekdanjega okrajnega zastopa, ko je bil še v tako imenovanih nemškutarsko-naprednih rokah. Za kmeta se ni prej nič storilo. Skrbimo, da si ohranimo to najvažnejšo postojanko kmečkega ljudstva.

Tajnik g. Krambergar priporoča kmetijsko podružnico za Sv. Lenart, in govori o pomenu okrajnih volitev.

Drugi del zborovanja je bil občni zbor političnega društva. Tajnik g. Bosina je poročal o delovanju društva, ki je v minoletem letu zlasti glede deželnozbornih volitev storilo svojo dolžnost. Pripravljalo je pa tudi tla za bližajoče se okrajne volitve. G. Kavčič je podal blagajniško poročilo in se priporočal za blagohotne prispevke. Po volitvi novega odbora so se oglašali novi člani, katerih šteje društvo skupno 185. Opozarjalo se je še gg. župane na dolžnost slovenskega uradovanja, slovenskih napisov: hišnih, občinskih, krajevnih, in se jih vzpodbujalo, naj krepko in odločno vselej posežejo v požrtvovalno delo naše organizacije.

Sklenila se je resolucija zoper davek na vino. Važna je tudi stvar, ki zadeva naše različne delavce in obrtnike, ki za svojo stroko še nimajo koncesije. Vsak čas jih pride na kako pritožbo vznemirjat — orožnik. Resolucija zahteva, naj ji da vlada pravico do prostega dela, kateri zakon se je nekdanj že sklenil v deželnem zboru.

Tudi od napredne stranke jih je bilo nekaj na shodu. Morebiti jim bodo kaj hasnila naša izvajanja.

* **Sv. Benedikt** v Slov. gor. Poročil se je dne 11. t. m. Tomaž Skamljič, posestnik pri Sv. Treh Kraljih, z vrlo mladenko dolgoletno cerkveno pevko Letnik Amalijo. Bog daj obilo sreče!

* **Gornja Polskava.** Dragi urednik! Res, da niste kratkovidni, in da s svojim ostrim peresom po pravici marsikedar ranite naše ljube liberalce. Vedno ste povdarjali zvezo med zloglasnimi štajercijanci in našimi, kot biser čistimi liberalnimi narodnjaki, ter jo tudi povsod dokazali. Da se vrsta dokazov pomnoži, so ustanovili gornjepolskavski liberalci v zvezi s štajercijanci rajfajzenovko, katero prav čez mevo hvalisa narodni „Narodni Dnevnik“ z dne 4. maja 1910. Da je ta „narodna“ pridobitev narodna zguba, vam bo jasno šele iz naslednjega. Načelnik te rajfajzenovke je bil poprej zagrižen štajercijanec. Šele njegova sinova, visokošolca jurista dr. Janezek in vladji Francek sta ga spreobrnila v „navdušenega“ narodnjaka. V koliko je namreč narodnjak, se bo itak iz naslednjega razvidelo. Podpredsednikom si je namreč privzel znanega naročnika „Stajerca“, Štefeta Pohare, ki ljubi nemščino še bolj vneto, nego večnemščinar dr. Kukovec. G. nadučitelj Sabati, ki je izvoljen v nadzorstvo, in ima vrhu tega res pristno Nemko za spremljevalko na poti skozi solzno dolino, ne zna vkljub svojemu neumornemu prizadevanju za pouk šolarjev v nemščini dovolj nemščine za Poharčeve otroke. Moditi morajo k „pristno“ nemškemu nadučitelju v Spodnjo Polskavo v šolo, kjer se učijo v tretjem razredu vse nemško, razven veronauka. Pri Jožefu Holcerju, ki je sicer osebno dober krščanski mož, se vkljub temu govori samo nemški. Popolnoma sposoben za Kukovečeve gospodarske organizacije! Janez Krule je socialdemokrat, ki se mora držati, že ve zakaj, hlačič in vodilne roke našega naprednega g. župana. Kakšne pojme o narodnosti ima propali socialdemokratski kandidat Kitek, si lahko mislite. — On narodnosti sploh ne pozna, pozna samo liberalne kaline, ki mu grede na lim. Sicer pa vesta o njegovi narodnosti in slovenskem mišljenju največ g. Sicherl in g. Vođušek iz Spodnje Polskave, s katerima je pri volitvah v deželni zbor koval zveze. Da je pa zet g. Hojnika (Sicherl) slovenski narodnjak, lve pa itak vsakdo! Kaj ne dr. Janko? Sicer pa sodi v nadzorstvo gotovo najbolje socialdemokrat Kitek, ki bo vse preostanke, ki jih po našem mnenju ne bo ravno preveč, takoj razdelil, kakor je tudi v svoji dobrotljivosti pri zadnjih volitvah obljubljal kmetom samostanska in cerkvena posestva. Sedaj pa pride odbornik, ki je pečat narodnosti novoustanovljene rajfajzenovke, štajercijanski čudodelnik Peter, ki se ne piše, kakor v „N. Dnevniku“ — saj bo gotovo tudi sam protestiral proti „neupravičenemu“ spakedranju svojega imena — Sorčnik, marveč Sortschnigg. Dokazov za to se ne manjka. Saj to vedo tudi njegovi radikalno-narodni zavezniki, Hojniki. Ta naprednjak in naroden mož (Sorčnik namreč, da se ne zgodi prelahka zamena z drugimi) je bil 24 let v občinskem odboru. Bil je mnogokrat volilni mož, a volil je, česar tudi sam ne taji, vedno samo nemško-nacionalne kandidate, vodil pozneje Kresnikove shode, in bil pozneje najstrastnejši agitator za nemški občinski odbor. V zasebnem življenju ne govori slovenski z drugimi, nego z delavci in mastno plačujočimi pivci in pa plesalci, ki jih ima vsako nedeljo in praznik. Res, potrebna je hranilnica. Živio narodna rajfajzenovka! Gotovo vredna hčerka svojih očetov. Edino na ta način se bo ohranila Gornja Polskava v slovenskih rokah, v katere je vsaj napol prišla pri zadnjih volitvah!?! Kar se tiče neizogibnega dostavka v „N. Dnevnikom“ dopisu, da je ta ustanovitev res dobra, ker jo napadajo mariborski „katoliški listi“, prepuščam sodbo bralcem „Slovenskega Gospodarja“ samim. Se ni bati, da

bi se kdo motil. — A ne morem se vzdržati, da bi ne ponovil zadnjega odstavka istega dopisa, ki pravi: Seveda gg. duhovnikom bi bolj ugajalo, če bi imelo ljudstvo hranilnico v farovžu, kjer nimajo kmetje nobene besede več zraven, in potem bolj lahko izginevajo hranilne knjizice starih ženic! G. dopisnik, naravnost duhovito. Da, res! Že dalje časa deluje izvrstno v blagor kmečkoga ljudstva posojilnica v Sp. Polskavi, ki ima svoj delokrog, kakor tudi framska, razširjen na Gornjo Polskavo. Nikdar še ni bilo slišati, da bi bila izginila hranilna knjizica. Nasprotno pa je nam Polskavčanom dobro znano, kam so izginjevala posestva nerazsodnih ljudi, in kam še pride kočica in hranilna knjizica stare ženice; saj govorijo o tem celo že šolarčki, ki srečavajo na cesti nesrečneža. — Želel bi, da bi ponatisnil tudi „Narodni Dnevnik“ vsaj nekaj teh golih dejstev, saj so vzeta iz nenarodnih dnevnikov njegovih pristašev. — Sicer pa si res smeta počati narodno-napredni občinski odbor v Framu (sami posilince) in pa gornjopoljskavski rajfajzenovski odborniki roke. Čestitamo!

m Slov. Bistrica. V sredo, dne 25. majnika gostujejo na vabilo „Narodne Čitalnice“ v Slovenski Bistrici v tamošnjem Narodnem Domu člani slovenskega gledališča ljubljanskega.

Ptujski okraj.

p Ptuj. Na Telovo, dne 26. maja 1910, nastopijo po dolgem času zopet na našem odru člani ljubljanskega deželnega gledališča, in sicer uprizorijo ob 8. uri zvečer veliko komedijo „Sebastijan, veliki knez Georgijski.“

p Sv. Lovrene v Slov. gor. „Štajerc“ je prinesel v zadnji 20. številki od 15. maja t. l. dva dopisa od Sv. Lovrenca in enega iz sosednje župnije Polenshak. Komur so razmere natančno znane, se mu lahko prav debelo smeji, ker z vsemi dopisi sam sebe po čeljustih bije. V enem dopisu hvali svojega ljubljence Hansa Toplaka, v dopisu iz Polenshaka pa prebacaiva Lovrenčanom „Slovenskega Gospodarja“. Pa glejte, tisti rajni fant, ki je bil ubit na Polenshaku in je imel samokres pri sebi, je imel vsikdar, kadar je prišel sploh blizu cerkve, sv. mašo in pridigo pri Hansu Toplaku. O morilu, ki je rojen in tudi pristojen na Polenshak, ni vredno govoriti, ker je duševna sirota in časnikov niti ne pozna ter biva nekaj let sedaj kot viničarski sin v župniji Sv. Lovrene. — V dopisu iz Polenshaka piše „Štajerc“, da se je ob prihodu novega župnika streljalo, kakor da bi bil „Kaisermandöver“. Ali je bil v soboto, dne 7. maja, ko se je Ornig po novi cesti v Žamence pripeljal, tudi „Kaisermandöver“? Ali so morda poleg Orniga sedeli škof, da ste imeli povod za streljanje? Jesti in piti so tvoji gospodje tudi smeli v Zamencih, le duhovniki na Polenshaku bi morali na straži stati, če bi se enemu tvojih ljubčkov, in tistim, pri žganju mirnim fantom, kaj zgodilo. Kako življenje, taka smrt. — Končno še „Štajercu“ svetujemo, da o takih zadevah bolj natančno ljudi po prodajalnah v Ptuj povprašuje, da ne bo imena in dogodke popolnoma napačno prinašal, kakor je bil tudi še en prejšnji dopis od Sv. Lovrenca s podpisimi posestnikov, ki jih niti pri nas ni. Če pa imaš takega dopisnika, ki niti imen pisat ne zna, pa ti ga iz srca privoščimo.

p Sv. Lovrene v Slov. gor. Poročil se je dne 12. t. m. g. Jože Bilak, krojaški mojster in načelnik krojaške zadruge v Juršincih pri Sv. Lovrencu v Sl. gor., z gđe. Pepco Vičar, vrlo tajnico dekliške zveze pri Sv. Lovrencu. Mlademu paru naša najsrčnejše čestitke! Na mnoga leta!

p Sv. Lenart pri Veliki nedelji. Oeakerite so hoteli posnemati nekateri fantje in dekleta iz Cvetkovec. Najeli so si namreč dne 17. aprila hišo posestnika Janeza Leben, kupili si vina, in napravili ponočni ples. Ker pa so prišli fantje tudi iz sosednjih občin, kakor tudi nekaj deklet z bližnjega vrha, se je začel končno pretep, in so bili nekateri precej ranjeni. Tudi domače so začeli pretepati, tako, da sta bila tepena tudi gospodar in gospodinja, in nekateri možje. Godcu so razbili lepo harmoniko na male kosec. Konec tega pa je, da je ormoško sodišče obsodilo 5 oseb na pet, eno pa na 7 dni zapora in poravnanje vseh stroškov. Od naše mladeniške zveze se ni nobeden udeležil plesa.

p Ormož. Še vedno ni prišlo dosti naših ljudi do spoznanja, kolikšne važnosti je društvo za otročje varstvo in skrb za mladino. Veliko občin je, ki stoje še čisto ob strani. Častno izjemo dela g. Vid Habja in ič, občinski predstavnik v Veličanih. Pri vsaki priliki kaže veliko zanimanje za to društvo, in je pred kratkim nabral pri sedmini Zavoršiča za društvo 2 K 80 vin. Lepa hvala marljivemu gospodu!

p Ključarovec pri Sv. Tomažu. V nedeljo, dne 8. t. m. je bil v gostilni Antolič ples, ki se je, kakor navadno, tudi tukaj slabo končal. Znani pretepač in bralec ptujskega „Štajerca“ Alojz Kirič iz Vičanec, je z nožem zabodel v levo ramo Franca Kosa iz Ključarovec.

p Sv. Trojica v Halozah. Vseposvoda napravljaja pomlad veselje in vzbujaja novo življenje. Veselje je bilo tudi pri nas dne 1. maja. Ostal po pač ta dan v spominu vsem, zlasti šolski mladini. Saj tako velike, tako lepe in vzorne procesije že dolgo ni bilo, kakor je bila ta od pol ure oddaljene podružnice Nova cerkev v farno. V njej smo nosili in prinesli Marijo med petjem in godbo in slovesnim zvonjenjem v spremstvu šestih gg. duhovnikov, in jo postavili v njen

tron. Ko je zagledalo ljudstvo podobe mili obraz, je bilo ginjeno od solz. Kako čuteče in goreče moremo sedaj šele pred oltarjem Marijinim moliti. Ta je tudi prenovljen, in ima nov tabernakelj. — Kip Marijin v skoraj človeški velikosti je prelepo delo podobarja domačina Konrada Skaza v Grödnu na Tirolskem. — Vse priznanje vernim in dobrim Trojičanom, ki so s svojimi obilnimi darovi v kratkem času pokrili vse stroške; čast in hvala za skrb in gorečnost novemu g. župniku P. Lenartu Vavpotiču; slava gospicam, ki so nosile Marijo!

p Sv. Trojica v Halozah. Lep dan je bil za nas 1. maj, ko se je prinesel novi kip Marijin v veličastni procesiji v cerkev. — Pomenljiv je bil pa tudi 5. maj, ko je imelo naše „Gospodarsko in bralno društvo“ svoj III. redni občni zbor z običajnim sporedom. Iz poročil je bilo posneti, da so bili uspehi drugega društvenega leta za tukajšnje razmere veseli. Društvo je imelo naročenih 12 časnikov in gospodarskih listov in v čitalnici 318 knjig na razpolago. Na domu se je prebralo 189 knjig in 640 časopisov. Tudi je priredilo društvo dve veselici in tri poučna predavanja, eno prej, dvojice sedaj po obnem zboru. G. Germ, oskrbnik pri Novi cerkvi, je govoril o kletarski zadruzi kot o samopomoči k prodaji obilnega vina, g. kaplan Potrč o bližajoči se repatici. H koncu smo izvedeli veselo novico, da pripravlja društvo za dan 19. junija veliko veselico z dvema gledališkima predstavama. — Novi odbor se je sestavil, kakor sledi: P. Lenart Vavpotič, župnik, predsednik; Franc Germ, oskrbnik, podpredsednik; P. Rafael Potrč, kaplan, tajnik; Josip Hladnik, učitelj, tajnikov namestnik; Jožef Mlakar, krojač, blagajnik; P. Bernardin Šalamun, kaplan, blag. namestnik; Jožef Svenšek, km. mladenič, knjižničar; Dragotin Skaza, organist, in Jožef Šeruga, posestnik, pregledovalca računov.

Sv. Bolfenk pri Središču. V zvezi nazadnjakov je 15 deklet, naših je pa 51. Kako velik razloček!

p Cirkovce. Našega Tonča, ki si menda domišlja, da bi mu nikdo ne smel nič reči radi njegovega hišnega gospodarja, moramo danes javno pohvaliti radi njegovega mešetarstva v korist liberalnih časopisov. Mi dobro vemo za edino osebo v cirkovski vasi, ki sovraži katoliške liste in vse duhovnike, nam je natančno znano, kdo surovo in neollikano zbađa katoliške može edino radi njihovega prijaznega občevanja z domačima gg. duhovnikoma, a vse to prezremo; nikakor pa ne dovolimo Tonču tiste svobode, da bi prežal na naročnike katoliških listov. Še manj hočemo trpeti, da bi Tonč delil šolarjem tiste iztise brezverskih časopisov, v katerih se domača gospoda duhovnika lažljivo in podlo napadata. Sicer vsi Školčani in Cirkovčani s prstom lahko pokažemo oba liberalna agitatorja, ki kujeta dotične dopise, ki hodita s povešenima glavama semintja, kakor raca po luži, ki imata vsak dan 24 ur časa za obrekovanje Kmečke zveze, ki oba skupaj ne plačujeta niti vinarja dače. — Tonč se bridko pritožuje nad svojim pomagačem, starikavim pristašem Narodne stranke, ker je baje on očigani „Stražo“ za celih 16 K na ta način, da je poslal inserat v „Stražo“ o oni moderni brivnici in strižnici. Zato se nam sedaj kar stidi, kako Tonč dopise čednega narodnega prijatelja trosi po celi župniji. — Kdo pa zaupa kaj Tonču? V tem oziru ga mali Polde zelo nadkriljuje. Nismo še pozabili onih krvavih in zbesnelih dogodkov pri zadnji deželnozborni volitvi, ki kažejo divje sovraštvo do vrlih pristašev Km. zveze. Kateri količkaj pošten narodni kmet bo še poslušal Tonča? — Agitator tridesetih let niti menda ne ve, da kupčujejo z njim domači ljudje samo radi njegovega gospodarja. Da je to res, potrdi še tisti fant, ki je njegovo bratovščino s prezirljivim nasmehom odklonil, kar Tonča še danes grize v srcu. Sedaj hoče Tonč svojo jezo hladiti nad „farškimi“, zato s posebno slastjo kaže tisti dopis, v katerem kličejo liberalci vruga na pomoč, da bi se rešili duhovnikov, kateri pa bodo mešetarja že pustili v miru, saj se še marsikateri kmet ogne dotične hašve, kadar je Tonč doma. „Farški“ pa tukaj javno zahtevamo, da nam da Tonč mir po časopisih itd., itd., pa ne bo toliko pritožb. Kadar bodo zopet volitve, naj gre Tonč v Haloze kupovat prolenke in teleta, bo najboljše. — Pristaši Kmečke zveze se ne strašimo nobenega mešetarja, tudi se ne bojimo nobene grožnje, pa magari streljajo vsi mešetarji pri odhodu gospoda kaplana, kakor so streljali na smrt bolnemu gospodu Č. A znate žalostno in grozno povest tistih treh streljačev? — Mi hočemo imeti mir. Zato se priporočamo gospodu Antonu Goljatu, naj primerno podučí Tonča. Vsi smo enoglasno volili gospoda Goljata, ki je prejel največ glasov izmed vseh izvoljenih odbornikov: zato menimo, da bo ugodil naši miroljubni želji, akoravno se kaj malo brigamo za celjske liberalne liste, vsaj je nam rodoljubnim pristašem Kmečke zveze celjski „Narodni List“ in „Narodni Dnevnik“ le vevnik za kompost. Tega mnenja je vsak katoliški Cirkovčan in tudi cirkovski kaplan.

p Zavrč. Bralno društvo priredi v nedeljo 22. t. m. po večernicah v gostilni g. Jožefa Vuk v Dobravi veselico s sledečim vspreedom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Govor. 3. Šalviji igrokazi: Zamorec, Junaki, Tihotapci. Predstavljajo diletantje Mladeniške zveze pri Sv. Lenartu. 4. „Pol vina pol vode“, predstavljajo diletantje gospodarskega društva v Zavrču. 5. Šalviji srečolov z lepimi dobitki. Med odmorom svirajo zavrčki tamburaši prvič na odru. Vstopnina: Sedež 40 vin., stojlišče 20 vin. Čisti dobiček je namenjen za društveno knjižnico. Prijatelji mladine, pridite v obilnem številu! Pri slabem vremenu se preloži veselica na prihodnjo nedeljo.

Slovinci! Podpirajte svoje somišljenike!

Ljutomerski okraj.

I Ljutomer. Nenavadno živahne so bile dne 12. majnika občinske volitve v Ljutomeru. Okoliščina, da se je malo, ali da se celo nič ni pisalo o volitvah, je vzbujala misel, kakor da vse spava v nekaki onemoglosti, ali da se nihče za volitve ne briga. In res so se širile razne govorice, da bodo Slovenci izgubili III. razred. Nemci so v istini računili na to. Saj iz tega namena so bili na volilnem imeniku vsi uradniki v II. razredu. Iz tega namena je pritiskala nemška šparkasa, iz tega namena so tudi posamezniki, celo trgovci, skušali pregovoriti slovenske volilce iz okolice, naj izostanejo od volitev. In kakšen je bil sad tega nepoštenega dela? Ravno nasproten, kakor pa so ga pričakovali ljutomerski posilince! Slovenski kandidati, Franc Sršen in Ludvik Babnik sta dobila vsak po 133 glasov, Franc Zacherl 132 in Alojzij Rajh 131; Nemci pa 71 in 70 glasov. Z volitvami Slovenci nismo nič pridobili, pa hvala Bogu, tudi nič izgubili. Ohranili smo si III. razred. A nekaj je veselo, da se število oddanih slovenskih glasov kljub pritisku ni zmanjšalo, ampak je znatno poskočilo. Toliko slovenskih glasov še menda ni bilo v III. razredu. To je znamenje zavednosti in napredka. Hvala zavednim slovenskim volilcem, pa tudi g. Babniku, ki je tako spretno vodil vse priprave za volitve. Brez njega bi gotovo ne dosegli tako veselega uspeha.

I Ljutomer. V ponedeljek, dne 23. majnika t. l. gostujejo člani ljubljanskega slov. gledališča v Ljutomeru v dvorani gospe Kukovecove pod patronanco „Murskega Sokokla“, ki tem potom uljudno vabi slavo občinstvo na to izredno prireditev ljubljanskih gostov.

I Cezanjevci pri Ljutomeru. Že drugič v tekočem letu je priredilo naše bralno društvo gledališko predstavo. Uprizorilo je v Ljutomeru v nedeljo, dne 8. maja zvečer krasno igro „Dve materi“. Dekleta so svoje vloge prav dobro izvršila, tako, da je bilo priznanje splošno in občinstvo v uprizoritvijo zadovoljno. Le žal, da udeležba vsled raznih zadržkov in okoliščin ni bila tolika, kakor bi sicer lahko bila. Vrlim cezanjevskim dekletom želimo, da bi še za naprej z istim zanimanjem in marljivostjo prirejale gledališke predstave. To bo njim samim v korist in zabavo, bralnemu društvu pa v čast in ponos.

I Kupetinci pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Dne 7. maja je mirno v Gospodu zaspal 17letni sin Anton Klemenčič. Koliko miadeničev se pokvari že v zgodnji mladosti, a on je ostal nepokvarjen, ker ni nikdar zahajal v slabe tovarišije. Vestno je opravljal svoje stanovske dolžnosti, bil je tako desna roka svojim starišem, pri drugih pa spoštovan in priljubljen. Kako se je veselil krasnega maja! Bila je pač božja volja, da nas je zapustil. Bridka smrt ga je izrgala iz naročja starišev in ga presadila iz te solzne doline v nebeški vrt, v večni majnik. N. v m. p.!

I Ščavnica. Gotovo si že mislite, ljubi bralci „Slovenskega Gospodarja“, da so nas tukaj na meji na Ščavnici že davno nemškutarji pohrustali. Kaj pa še več! Prosinca t. l. smo imeli zopet občinske volitve. Zmagala je v vseh treh razredih krščanska narodna stranka. Nasprotniki so sicer napeli vse sile, toda ljudstvo jim ne gre več na limanice. Posebno se nam je že smilil Žizek; ta general brez armade je gotovo strgal več parov podplatov pri agitaciji. Pa volilci so pokazali, da ne marajo več štajercijancev v odbor. Še celo Žizek je dobil bolezen, takozvani „Durhfal“. Ja, general jo hitro zgruntajo. Seveda oni bi še Ameriko odkrili, ko bi je že zdavno Kolumbe bil prej. Hitro so skovali „rekurs“, in ga poslali naravnost na namestnijo v Gradec. Seveda zopet jim je od veselja bilo sree. Mislili so, da jih bo drugokrat bolje sreča spremljala. Pa, o smola! Volitve so potrjene. Za župana je zopet enoglasno izvoljen spoštovani kmet Martin Križan, za svetovalce pa Anton Vais in Franc Kraner. Vam, g. Žizek, pa damo dober svet: Nikar ne hodite na prepah, ko ste od jeze čisto izdelani. Po noči pa si denite tiste giftne krote, saj jih imate v omari cel kup, pod glavo; morebiti Vam še kaj pomaga. Nejezise.

Slovenjgraški okraj.

s St. Jan pri Spodnjem Dravogradu, V nedeljo, dne 15. tega meseca je bilo pri nas jako živahno. Posestnikov in gospodarjev je prišlo mnogo od vseh strani: iz St. Jana, St. Petra, Otiškega vrha, Starega trga, in zlasti so bili dobro zastopani vrli Pamečani. Prostori gospoda Časa so bili natlačeno polni. Z veseljem so sprejeli kmetje deželnega poslanca, dr. K. Verstovška.

Odbornik S. K. Z. gospod Schöndorfer otvori zborovanje, pozdravi navzoče in predlaga posestnika, uglednega moža, gospoda Barta za predsednika.

Nato poda predsednik besedo deželnemu poslancu, ki v krepkih, odločnih in umljivih besedah razloži volilecem splošni položaj v državnem zboru in o njegovem delovanju kot deželni poslanec. Natanko razloži vzroke obstrukcije in pojasni dosedanje stanje. Odločno graja neodkrito in lažljivo poročilo celjskih listov o pogajanjih.

Vsi volilci so sprejeli z odobravanjem poslančovo poročilo. Gospod predsednik se mu zahvali iskreno za njegov trud in delovanje.

Gospod župan Werdnig, po domače Podržan, se oglasi večkrat k besedi. Povdarja, da odobrava vse, kar deluje deželni poslanec in želi, da bi vstrajal na tej poti.

Gospod župan Pirtošek iz Pake, znani zagovornik S. K. Z., prav vneto vzbujal volilce, da se vedno udeležijo vseh volitev do zadnjega moža, / in biča s pikrimi besedami nastop celjske lažinapredne stranke. Gospod Podržan je skoro že prikimaval, tako prepričevalno je govornik označil postopanje te liberalne stranke.

Častiti gospod župnik Mojžišek je nasvetoval, da bi osnovali kmetje kmetijsko podružnico.

Deželni poslanec dr. Verstovšek je večkrat dal pojasnila v raznih gospodarskih zadevah.

Po dveinpolurnem zborovanju je zaključil gospod Bart zborovanje in na njegov poziv so vsi vstali in zaklicali večkrat živio poslancu, od katerega so se pristržno poslovili. Vsi so bili zadovoljni, da je bil tak lep red in mir; zlasti pa so ponosni domačini, da so se tako lepo spremenile razmere v občini.

s **Stari trg** pri Slovenjem gradu. V nedeljo je priredilo bralno društvo predavanje v Starem trgu. Govoril je poslanec dr. K. Verstovšek o potrebi izobrazbe z ozirom na gospodarski napredek.

Pri predavanju so bili tudi trije odlični gosti iz Slovenjgradca.

Predsednik Schöndorfer obžaluje, / da ni vseh Starotržanov na zborovanju, zlasti pa mladine, da bi slišala lepe nauke, katere je podal govornik. Upati je pač, da se predavanja v bralnem društvu redno vršijo. Društvo mora oživeti. Torej na delo!

s **Zavodnje**. Tu se je od 1. do 8. maja ob prav obilni udeležbi obhajal sv. misijon. Vodila sta ga prečastita gospoda Kitak in Zdravljč. Sklep je počastil tudi preč. g. dekan Rotner, ki je sklenil to lepo uspešno pobožnost s preglednim nagovorom.

s **St. Ilj** pri Velenju. Podpisani se tem potom kar najtopleje zahvaljuje vsem obrekovalcem, ki so na najnesramnejši način trosili o njem med ljudi laži, in se jim še za naprej priporoča v memento. — Nadalje povem onemu modrijanu, ki je rekel, da so me na Dunaju od pošte izbacili, naj vzame, ali bolje, pride k meni, da mu pokažem in razložim, kaj govori par. 6 do 8 v knjigi „Leitfaden der Personal-, Dienst- und Gebühren-Vorschriften für die Beamten der Postämter I. bis III. Klasse.“ — Posebej se moram še zahvaliti A. K. za one vznesene besede, koje je govoril proti gostačem mojega očeta. — St. Ilj pri Velenju, dne 16. aprila 1910. — Ferdinand Voh, poštni aspirant.

s **Marnberg**. Ugasnilo je mlado življenje. Dne 13. t. m. smo morali položiti v hladni grob pridno učenko četrtega razreda tukajšnje šole, Marijo Korn. Mrzel in moker majnik jo je zasačil na potu iz šole ter ji nakopal hudo vročinsko bolezen, legar, ki je v malo dneh uničil njene šibke življenske moči. Draga Micika! Žalostni smo bili, da smo te izgubili tako rano. Še bolj žalostni smo pa bili, ko ti nismo smeli izpolniti tvoje srčne želje, da bi bela dekleta ponesla tvoje zemeljske ostanke na kraj miru. Toda v naši žalosti nas tolaži trdno prepričanje, da so tvojo nedolžno dušo v lepem sprevedu spremljali angeli k Bogu v nebesa. Prosimo te, prosim tamkaj za nas, posebno za tvoje dobre stariše! Počivaj v miru Gospodovem!

s **Ribnica**. † Miklave Lipej — pisatelj Pohorski. Vsak kraj ima več ali manj znamenite moče. Tako tudi prelepo zeleno Pohorje. Tudi daleč sloveča lepa Ribnica je imela moža, katerega ime se ne sme pozabiti. Bil je to Lipej Miklave, kot pisatelj imenovan „Pohorski“. To je bil mož kmečke korenine, ki se ni sramoval svojega lepega stanu. Večkrat si ga lahko videl hoditi doma in po posestvu v domači volneni obleki, kar se vedno bolj opušča. Ni imel posebnih šol, pa se je sam izobrazil, da je bil več več slovanskih jezikov, posebno pa češčine. Postal je pisatelj. Nikdar ni namočil peresa, da bi bil komu s pisavo škodoval ali zasejal razprtijo. Sam kmet želel je le svojim sotrpincem pomagati z dobrimi nasveti. Le-te je zbiral deloma iz lastne skušnje ter drugih modrih mož, deloma pa je jemal od drugih Slovanov, posebno Čehov, ter pisal gospodarske zadeve. Našel si „Pohorskega“ v „Slovenskem Gospodarju“, „Gospodarskem Listu“, dični Mohorski družbi in drugod. Že davno sta si bila velika prijatelja s sedanjim poslancem g. Pišekom. — Lipej je bil za tukajšnje bralno društvo velepomembni mož. Ud-odbornik, dalje časa tudi predsednik, je bodril ude, ter se veselil na novi probuji tega društva. Vedno pa je bil temu društvu dober svetovalec, ter se je rad udeležil zborovanj ali veselice. Ko pa sam ni mogel več radi bolehnosti, poslal je svoje. — Bil je tudi veren in dober kristjan ter vedno pristaš krščansko-narodne stranke. Izpolnjeval je vedno tudi svoje krščanske dolžnosti. — Bog ga je večkrat obiskal z boleznijo. Najhujše mu je bilo, ko so ga oči zapuščale, ker je moral čitanje in pisanje odložiti, kar je poprej posebno ob nedeljah in praznikih popoldan rad storil. — Rad je imel, ako ga je prijatelj obiskal, ako pa je bil sam, se je vsedel h knjigi in peresu. Ko pa tega ni mogel več, je bil pa rožni venec njegova zabava. — Bil je zelo potrpežljiv ter miroljuben sosed. Imel je blago, dobro in usmiljeno srce. Pravega sovražnika ni imel. Bil je svoj čas tudi občinski odbornik. Pri volitvah je stal vedno na krščanski podlagi, ako je bilo tudi malo število somišljenikov. — Le-ta blagi mož je moral naglo zapustiti svoje domače in prijatelje. Dne 10. maja mu je angelj smrti prerazal nit življenja. Srce mu je oslabilo. To srce, ki je bilo in delovalo za svoje in svoj teptani narod, je prenehalo delovati. — Kako je bil rajni priljubljen, je pokazal njegov lep pogreb, akoravno je bilo deževno. — Da se temu zaslužnemu

možu-pisatelju na grobu ni zapelo, tega pa župnik ni kriv. Nesporazumljenje bi se bilo še dalo pri dobri volji o pravem času poravnati. G. župnik je imel ob grobu primeren govor. — Blagi Pohorski, nam nepozabljivi, počivaj od trudapolnega dela, a tvoj duh naj nas zaostale oživlja in krepi, ter vodi k edinosti, katero si ti tako ljubil. Slava vrlemu možu! N. v m. p.!

Slovinci, darujte za obrambni sklad S. K. S. Z.

Konjiški okraj.

k **Konjice**. Na binkoštno nedeljo vršil se je v Konjicah gospodarski shod živinorejcev. V sobi Km. hranilnice, katero so vrla dekleta iz Dolmeža in Tepanjskega vrha okusno v venci in zastavicami ozaljšala, se je zbralo nad 150 posestnikov. G. državni in deželni poslanec Pišek na kratko omeni namen današnjega zborovanja, g. nadrevizor Pušenjak pa v jasnih besedah razloži vse potrebno o zadruzi za vnovčevanje živine in pospeševanje živinoreje. Po njegovem govoru se je vnela živahna debata, tako, da sta se zastopnika iz Dunaja in Gradca kar čudila razumnosti naših slovenskih kmetov. Pristopilo jih je k zadruzi takoj 70. Zaupništvo je za konjiški okraj sprejelo načelstvo Kmečke hranilnice in posojilnice, katero daje ali pismena pojasnila, ali ustmena, vsaki četrtek od 9.—12. ure dopoldne.

k **Ziće**. Naša vrla narodna dekleta so na Vnebohod ter na preteklo nedeljo vprizorile gledališko predstavo „Nežka z Bleda“ v splošno zadovoljnost. Gosti od blizu in daleč so se čudili, kako spretno obvladajo priprosta kmečka dekleta tudi gosposke vloge. S svojo spretnostjo so zaslužile našim tamburašem nove velike berde. Hvala njim! V tem tiru naprej!

k **Ziće**. Zahajač Simon Ribič dobil je od svojega gospodarja 8 K plače, s katerimi je baje nameraval iti z ločko procesijo na Ptujsko goro. Ljubezen do alkohola ga je pa nekje zadržala. V nedeljo zvečer prišel je do Kučaja, kjer so mu odkazali prenočišče v hlevih. Tukaj pa ni hotel dolgo ostati. Ob 11. uri pride klicat, naj ga spustijo v hišo, češ, da ga zebe. Ugodijo njegovi želji, sprejmejo ga v gostilniško sobo za peč. Zjutraj ob 5. uri ga najde gostilničar višeti za vratni na obešalniku za lastni hlačni jermen. — Žrtev alkohola!

k **Vitanje**. Binkoštni teden smo imeli v naši župniji kar 6 mrličev. Med njimi sta dva mlada fanta, 17letni Jurij Potočnik, in 26letni Janez Brodej po domače Slatinski, kmečki sin, za katerim vse žaluje. Kako je bil priljubljen, je kazal njegov pogreb, katerega se je udeležilo veliko ljudi. Bil je pohlevnega in tihega značaja, rad je zahajal k sv. maši, pa tudi k večernicam, posebno rad je častil Marijo, svojo najboljšo mater. N. v m. p.!

Celjski okraj.

Nov slikar in pleskar, g. Dobrave, se je nastanil v Celju. Več glej inserat!

c **Počem** so slovenski glasovi v Celju? V občini za veliko Celjsko okolico so občinske volitve pred durmi. Nemci potrebujejo slovenskih glasov, da bi prišli v slovensko občino. Zato hodijo okoli in kupujejo slovenske glasove. Po čem? Ponujajo voz gnojnice iz Celjskih stranišč za en glas. Res, prav po ceni se dobi. Sliši se, da imajo ti „čedni kupci s človeškim blatom“ veliko sreče pri svoji kupčiji za slovenske glasove. Ali so Slovenci v Celjski okolici res tako daleč prišli, da prodajajo svoje glasove za voz gnojnice? Slovenski kmetje, držite skupaj, rešite občino, katera je naša! Bog ve, kako bo, ako nam jo Nemci ugrabijo?

c **Polzela**. Naši lepi občini v sredi slovenske Savinjske doline preti velika sramota. Že pred mnogimi leti se je sosednji St. Peter otresel nemčurstva; v ta jarm pa zdaj silijo nekateri krogi na Polzeli. Par privandranih Nemcev-protestantov — inženir Voigt je baje celo žid — lovi podpise med fabriškimi, slabo plačanimi delavci za nemško šulferajnsko šolo. Tovarna je že itak nesreča za nas kmete, odvzame nam kmečke delavske moči, mladi ljudje se odvajajo kmečkega dela, privadijo se pa zapravljanju in marsičemu, kar jih nauči slaba tovarišija. Zdaj pa hoče teh par privandranih Nemcev našo občino onesnažiti še s to popolnoma nepotrebnim šolo. — Dve veliki šolski poslopji smo po višjih oblastih prisiljeni postavili, kar bomo davkoplačevalci še mnogo let pridko občutili. 5-razrednica je več kot zadostna za nas. Ali je še premalo šol in stroškov za tiste zapeljane slovenske stariše, kateri se dajo premotiti, da bi svoje otroke pošiljali v nemško „mučilnico“. Sedaj vas seveda slepijo s tem, da bo šulferajn šolo postavil, a ne bo dolgo, pa jo bo morala prevzeti občina, in si s tem navaliti novih nepotrebnih stroškov. To nam lahko pritrdijo v tistih krajih, kjer so jih Germani že osrečili z nemško šolo. V sedanji 5-razrednici se lahko nemščine toliko poučuje in nauči, da izhaja učenec, ki se pridno učil, za vsakdanje potrebe; kdor gre pa dalje po svetu, se bo z lahkoto še bolj izuril, saj Slovenec je prebrisane glave. V sedanji šoli se uči otrok nemščine na podlagi materinega jezika, kar je edino pametno.

V nemški šoli, ki bi imela 1 ali 2 razreda, pa bo nemški učitelj ubijal ubogim otrokom blaženo nemščino — z nemščino vred pa sovraštvo do materinega jezika. Tako bo slovenski učenec moral pljuvati v lastno skledo. — Poturčen kristjan janičar je hujši od Turka, nemčur grši od pristnega Nemca. — Kako pa bo s poukom krščanskega nauka? Bode li naš g. župnik kot edini dušni pastir imel čas opravljati tudi to nepotrebno šolo? Težko da. Kateri duhovnik bi pač z veseljem hodil v tako mučilnico? Bodo otroci mar nemški rožni venec s stariši molili? O bedarija! Pa veste, da bo tudi protestantovski pastor iz Celja hodil v nemško šolo, če bodo le trije nemški otroci? Si li to želite? Ali vam dalje ni znano, kako sovraštvo se zaneše med otroke nemških in slovenskih šol, kakor nam priča žalostni dogodek v St. Lenartu, kjer je učenec nemške šole slovenskega učenca skoro zaklal. — Nemec je predrzen, skušali bi sčasoma vsled upliva nemške šole dobiti občino v svoje roke, potem bi imela slovenska Polzela nemčursko županstvo. Kdo bi pa bil kriv teh posledic? Gotovo tisti slovenski fabriški delavci, ki bi pošiljali svoje otroke v žrelo nemškemu molohu, ki se bojijo zamere par nemških uradnikov, kateri silno slabo plačujejo svoje delavce. Spametujte se, dokler je čas, vi s svojimi žulji redite njim trebuhe in polnite njim žepe, a ne mislite, da imajo kaj ljubezni do vas in vaših otrok; oni imajo le namen, zanesti nemir in sovraštvo v našo občino, in vas še bolj zaslužniti. — Poznejši rodovi bodo začetnike te šole kleli, in s sramoto izrekli njih imena, kot se imenuje Judež ali Elijalt. — Slovenska kri teče po naših žilah, mi hočemo mir na lastni zemlji. Ljubimo svoj materni jezik, v katerem nas je mati učila moliti. Bodimo vsi enih misli: Tu smo Slovenci gospodarji, in Bog in naši carji. Nemški protestantje naj pa svojo kulturo in izobrazbo ohranijo zase in svoje otroke, mi je ne potrebujemo in nočemo. — Pripravljajte se velikanski protestni shod, na katerega mora vse, kar v Savinjski dolini narodno čuti, brez razločka mišljenja. — Skrbeli bomo, da ošabna nemčurska drevesa ne bodo prirastla do nebes. Črna zemlja naj pogoltno tega, kdor odpada.

c **Mozirje**. Občina trg Mozirje še vedno ni razpoložila občinskih računov za leto 1909 na ogled. Ali morda davkoplačevalci ne smejo nič vedeti ali slišati o računih? Gospod župan, ali ste jih morda poslali v kakšno „fabriko“, da jih preustroji? Gotovo v tako naglo naprednjaško „fabriko“, kakor je vaš občinski urad. Vprašamo pa vas, ali je morda deželnemu odboru v Gradcu že kaj znano o vaših računih? Le potolažite se, gospod župan, to bomo že mi preskrbeli, da o vaši hitrosti zve ta višji urad, in vam preskrbi primerno nagrado, seveda za vaše neumorno, zelo naprednjaško delovanje, a pardon — nazadnjaško delovanje, kajti kmečka občina je imela že pred štirimi meseci sklep računov, katerim gre vsa čast. Ako ste tudi vi pri občinskih računih tako napredovali, potem izrečemo tudi vam vso čast. Torej na veselo svidenje! — Vaš davkoplačevalec I. razreda.

c **Griže**. Na binkoštno nedeljo proslavljali smo god farnega patrona sv. Pankracija. Slovesnost so vrli Orli s pokanjem možnarjev še povišali. Pa zgodilo se je nekaj žalostnega, ali bolje rečeno, surovega. Imamo nekaj tako imenovanih naprednih (!) mladeničev, in ti so celo noč na cesti razgrajali, iskali tepeža, proti jutru pa s silo vlomili v mrtvašnico, pobili nekaj šip, in ukradli smodnik. Lep napredek! Naznanilo se je sodniji. — Pa bodeš vprašal, od kod ta surovost? Vsega je krivo liberalno in brezverno časopisje, ki vedno smeši in zaničuje vse, kar napeljuje k poštenemu in bogoljubnemu življenju. Mnogi stariši sedaj žalostno zdihujejo, kako so jim liberalci otroke zdijvali in zaslepili. — Toda prepozno.

c **Tehtarje**. Angelj smrti posetil je našo, že itak maloštevilno Marijino družbo, in odvedel seboj pridno in zvesto hčerko Marijino, Mimiko Vrečar. Kruta jetika uničila je mlado življenje. Rajna je bila tiha, vzorna deklica, v svoji dolgi, hudi boleznini nenavadno potrpežljiva. Pač res, kar pravi pesem: kdor otrok je zvest Marije, smrti on se ne boji. Sosestre priredile so ji nad vse slovesen pogreb, in darovale krasen venec. Ob odprtem grobu zapele so ganljivo žalostinko. Svetila ji večna luč!

c **Tehtarje**. Prihodnjo nedeljo priredi politično društvo poučen shod na Opoki pri Starih v gostilni g. Sitarja. Ob 3. uri popoldne bode pričel g. dr. Benkovič o „davku na vino“ in drugih državnozbornskih razmerah, g. Terjav pa o deželnem zboru; a g. Levstik bode dal, kakor že mnogokrat, kmetovalcem ta ali oni pouk gléde kmetijstva.

c **Pozor pred sleparji!** Po laškem okraju se večkrat, tako tudi sedaj, klati neka ženska pod pretevezo, da zapisuje ljudi v bratovščino večnih svetih maš. Lahkoverni ljudje se večkrat vsedejo takim sleparjem na limanice, in se res dajo zapisat. Seveda dajo tudi par kronic. Zato opozarjamo na to žensko. Naj se ji nihče ne vsede, in če se še kje oglasi, naj se jo izroči orožništvu.

c **Gorenje**. Naša podružna cerkev sv. Janeza se je krasno prenovila. Človek je zavzet, ko stopi vanjo. Vse, kar vidi oko, je novo ali prenovljeno. Vsi trije oltarji so krasno prenovljeni, ter v velikem oltarju dve novi podobi srca Jezusovega in Marijinega. Delo je izvršil Ivan Cesar, podobar v Mozirjih, za zelo nizko ceno. Delo hvali mojstra. Prvo toplo ga priporočamo. Cerkev je v občo zadovoljnost preslikal domači umetnik Fran Plešnik po skrajno nizki ceni. Tudi tega priporočamo. Sedaj imamo tudi nov tlak iz

cementnih plošč. Kakor se sliši, dobimo prihodnje leto še nove orglje, katere so res potrebne. Za vse to se imamo pa zahvaliti blagim dobrotnikom, pred vsem vrliim Skorljanom, ter skrbnima cerkvenima ključarjema, ki se ne strašita truda ne skrbi, ne gledata na zamudo časa, pač pa sta vsa goreča za lepoto hiše božje. Bog pa naj bogato poplača blagim darovalcem in požrtvovalnim ključarjem.

c **Zibika.** Kat. slov. izobr. društvo. Prihodnjo nedeljo, dne 22. maja po večernicah je občni zbor; poročila odbornikov, deklamacije, govori, nove volitve.

c **Sv. Vid** pri Grobelnem. Pri nas se ne dobi v nobeni gostilni kakšnega poštenega časopisa. Izgovarjajo se s tem, da listi preveč ljudi obirajo, in da jih ljudje itak ne marajo brati. Slab je ta izgovor, kar pač dokazuje to, da se v gostilnah valjajo po mizi drugi protiverski časniki, n. pr. „Narodni List“, in celo „Slovenski Narod“. Če ljudje ne marajo čitati časopisov, potem naj se pa pomečejo iz gostilniških sob. In kdo bolj biati poštene ljudi, ter jih psuje, kakor ravno zgoraj imenovana lista, ki tudi vero dostokrat napadata na nesramen način. Upamo, da se bodo razmere kmalu spremenile, ker drugače ne bomo odgovorni za posledice, ki lahko pridejo.

c **Šmarje** pri Jelšah. Naš „velemožni, dični“ g. Graner, ki se v vse vtika in misli, da se brez njegovega nikjer ne sme in ne more nič opraviti, pred katerim ni varno nič, kar le količkaj diši po katoliški stranki, ki se povsod „čoha“, kjer ga srbi in ne srbi, ta naša dika in ponos našega okraja, ta luč našega trga, je obsojen v Celju na 40 K kazenske globe in na stroške nasprotnega advokata radi žaljenja časti.

c **Sv. Jurij** ob juž. žel. V našem trgu bo najbrž treba olepševalnega društva, ki bo imelo samo to nalogo, da bo skrbelo za snažnost ceste po trgu. Če je namreč le malo deževja, nastane tako blato in taka voda po celem trgu, da je za človeka skoro nevarnost, da bi obtičal v blatu in vodi. Taka blatna cesta vendar ne dela časti trgu. Zato prosimo tržke občinske očete, da bi ukrenili kaj. Saj ima trg posebej svojo blagajno. Menda vendar ne boste zahtevali, da bi vam to popravil župan iz občinske blagajne. Če pa tega ne storite, nam pa vsaj preskrbite čoln, da se bomo ob deževnem času vozili po trgu. — Pa brez zamere!

c **St. Jur** ob juž. žel. V petek, dne 27. majnika gostujejo v St. Jurju ob juž. žel. člani slovenskega gledališča ljubljanskega.

c **Čebelarica** podružnica za Savinjsko dolino s sedežem v Grižah je prejela za leto 1909 do zdaj naslednje podpore: od slav. županstva v St. Pavlu pri Preboldu 10 K, od slav. posojilnice v Grižah 20 K, od slav. županstva v Grižah 10 K in od slav. Savinjske posojilnice v Zalcu 10 K; tedaj skupno 50 K. Za vse te podpore izreka srčno zahvalo ter se priporoča za nadaljno naklonjenost odbor.

Brežiški okraj.

b **Shod** S. K. Z. na Blanci pri Sevnici se vrši v nedeljo, dne 29. t. m. dopoldne ob 12. uri (po opravilu pri Sv. Kancijanu). Govorita poslanca Pišek in dr. Benkovič. Vsi na shod! Govorilo se bo zlasti o nameravanem davku na vino in o povzdigi živinoreje, kakor tudi splošno o političnem položaju, posebno v deželnem zboru.

b **Brežice.** Solnce že s pomladansko silo greje naše Posavje ter celo največjega lenuha izvabi na prosto. Škoda, da nima vsaj po eno leto v vsakem kraju tudi te moči, da bi mlačeže spodregnilo ter zbudilo k zavednosti in vnelo ukaželjnost med ljudstvom, posebej med mladežjo. Sicer naša okolica to zimo v tem ni popolnoma zaostala, a veliko več zanimanja bi že lahko bilo n. pr. za izobraževalno delo, ki ga želi vršiti naše izobraževalno društvo. Kaj vse premore marljivost in vnema celo maloštevilne čete, kažejo prireditve društva zadnje zimo. Najprej so se bili fantje postavili v igrama „Krčmar pri zvitem rogu“ ter „Kmet in fotograf“, pozneje pa zopet z „Vedeževalko“; dekleta so dobro predstavljale „Jezo nad petelinom in kes“, in smo ob tej priložnosti prvokrat slišali petje dekleškega zbora, društva, ki se pa naj zmiraj naprej vadi in izpopolnjuje. Nedavno je priredilo društvo važno predavanje o „brambi doma in roda“, o nje važnosti in dolžnosti, obenem pa se je ob tej priložnosti osvetlilo hinavsko in obsoje vredno ravnanje sedanjega vodstva Ciril-Methodove družbe. — Bog daj izobraževalnemu društvu vedno lepšo rast, da bo kmalu vzdrževalo vso zavedno, razumno in verno mladino naše okolice!

b **Kapele** pri Brežicah. Vnetega zagovornika je dobila naša Marijina družba v „Narodnem Listu“. Dosedaj jo je isti dopisnik vedno blatil, naenkrat pa je postal iz Savla Pavel. Kje pa je vzrok? Umreti je treba kakšne članice, pa jo bo napredni dopisnik hvalil, živih pa ne more trpeti. Od samega veselja, če katera umrje, objljuje radodarni dopisnik, da jo bo župnik brezplačno od doma spremil, da bo muzika brezplačno celo pot igrala, pogrebni račun bi pa najrajši on sam napravil s pomočjo „Narodnega Lista“; to je namreč za „Štajercem“ najbolj duhovski list, in pri njem sede gospodje, ki so bili že v črni šoli, in v vedni dotiki z duhovniki, pa se sploh na račune dobro razumejo. Toda brez šale: Kdo pa je ta kapelski dopisnik, ki hoče Marijino družbo, župnika in njegovo obnašanje nadzorovati, in pogrebne račune kontrolirati? Če se ne bi preveč smejali, vam povem zaupno: mlad krojaški pomočnik! Tako je vsaj tukaj obče znano, da je on „sotrudnik“ „Narodnega Lista“. Kot krojaču mu sicer privoščimo, da po dolgem sedenju v

celjskem liberalnem lističu tuintam kozolce preobrača, vendar pa, kdor hoče lagati, mora pa že nekoliko pametneje začet, da se mu ne bo vsakdo smejal. — H koncu pa resno vprašanje: Ali ni pred kratkim bližnji sorodnik naprednega dopisnika umrl? Če se on za tuje pogrebe briga, ki ga nič ne skrbe, ali se je kaj za pogreb svojega sorodnika? Ali je bil sploh na pogrebu? Ljubi Pavliha, ne smeš se!

b **Olimje.** Poročil se je dne 9. maja pošten in vrli mladenič Jožef Novak v Grižah pri Podsredi s pridno mladenko Lucijo Skorjanec v Sopotah pri Olimjem.

b **Pilštanj.** Dne 17. aprila se je zbralo po večernicah v klub slabemu vremenu v čitalnici lepo število mladeničev iz cele župnije, da si ustanovijo že dolgo zaželjeno mladeniško zvezo. G. župnik pozdravi navzoče in razloži namen in pomen mladeniške zveze. Nato se je vršila volitev odbora. Izvoljeni so bili v odbor sledeči mladeniči: Martin Lapornik, vaditelj; Miha Rebernik, njega namestnik; Anton Toplišek, tajnik; Jurij Štus, namestnik; Alojzij Potočnik, blagajnik; Franc Potočnik, namestnik. Izvoljeni odbor nam je porok, da bo mladeniška zveza delavna. K sklepu se zahvali še voditelj Martin Lapornik za zapanje, in vspehuja navzoče mladeniče, da naj marljivo delujejo za Boga in narod.

b **Pilštanj.** Dne 2. t. m. je umrl po kratki mučni bolezni posestnik in pridni gospodar Janez Tržan na Zečah. Rajni je še v soboto, dne 30. aprila na nji vi oral za koruzo, a čez dva dni je ležal že na mrtvaškem odru. Vnela so se mu pljuča. Kako je bil rajni priljubljen, je pokazal njegov pogreb dne 4. maja. Velika množica ljudi ga je spremila na zadnji poti. Pevski zbor mu je zapel na grobu pretresljivo slovo. Zapušča ženo, ki je že drugič vdova, in enega malega dečka. Rajni je nosil vedno križ pri procesijah in je v cerkvi naprej molil ob nedeljah. Zdaj ga je pa Gospod ravno križev teden poklical po plačilo. Blagemu možu bodi zemljica lahka!

Vestnik mladinske organizacije.

Dekliški shod obmejnih Slovenk. Ponovno opozarjamo na dekliški shod obmejnih Slovenk pri Sv. Križu nad Mariborom, ki se vrši prihodnjo nedeljo, dne 22. t. m. Slovenske mladenke ob meji, udeležite se ga prav mnogoštevilno!

Jarenina. Še enkrat opozarjamo mladeniče Sl. gorice na mladeniški shod, ki se vrši v nedeljo dne 29. maja v Jarenini. Ob 10. uri je slovesno cerkveno opravilo, pri katerem pridiguje častiti gospod dr. Hohnjec. Takoj po cerkvenem opravilu velik mladeniški shod za mladeniče Slovenskih goric in okolico mariborsko. Če bo neugodno vreme, se vrši zborovanje v gostilni gospoda Orniga. Govorijo: dr. Hohnjec, urednik Kemperle, Žebot in drugi mladeniški govorniki. Mladeniške zveze pozivljamo, da agitirajo za veliko udeležbo!

Rajhenburg. Po shodu Marijinih družb sevnjske in rajhenburške župnije na Graški gori dne 24. maja se vrši ustanovni shod dekliških zvez sevnjskega in rajhenburškega izobraževalnega društva. Na velepomembni shod, katerega vodi preč. g. župnik Gomilšek, naj prihite vsa zavedna dekleta imenovanih župnij.

Najnovejše novice.

Dr. Korošec je večeraj v proračunskem odseku zahteval zgradbo ceste iz Gornje Savinjske doline v Železno kapljo. Z ozirom na pomanjkanje zidarskih in tesarskih mojstrov na deželi je zahteval obrtne šole za Slovence, ter protestiral, da se v tem oziru skrbi samo za Nemce.

Urednik „Narodnega Lista“ in „Narodnega Dnevnika“, Vekoslav Spindler, obsojen. Č. g. župnik Zadravec iz Sv. Boltka pri Središču, je poslal uredniku dva popravka, katere je priobčil „Narodni List“ v popolnoma popačeni obliki; vrhu tega je iz popravkov cele odstavke izpustil. Zato ga je vzkljeno sodišče v Celju dne 18. t. m. obsodilo na 40 K globe in povračilo stroškov; veselje „Narodnega Lista“ po prvi razpravi na okrajni sodnici, kjer je bil oproščen, je bilo tedaj prezgodno. Radovedni smo, ali bo tudi o obsodbi kaj črhnil. Tudi liberalne urednike bo treba seasoma privaditi, da bodo spoštovali tiskovni zakon, in da si ne bodo vsega dovoljevali.

Maribor. Na c. kr. davkariji se bodo v torek, dne 24. t. m. snažili uradni prostori, in se bodo ta dan sprejemala le zelo nujna plačila.

Častit. P. Emanuel Lechner, provincijal usmiljenih bratov v Gradcu, se je v petek, dne 13. maja povrnil iz Palestine, kamor je bil šel obiskat naselbine usmiljenih bratov v Nazaretu in v Tanturu pri Jeruzalemu.

Griže. Za obmejne Slovence je darovala Amalija Pikel, posestnica v Grižah, 10 K, kot odgovor na nesramen in lažnjivi napad na njeno osebo v „Nar. Listu“. Hvala lepa. Posnemanja vredno.

Listnica uredništva.

Sv. Vid pri Grobelnem: Vse ni bilo mogoče v to številko. Zastalo pride prihodnj. Mali vrh pri Globokem, Planina, Konjice, Dramlje, Veržej: Prihodnj!

Cene deželnih pridelkov.

Ime pridelka.	Gradec		Maribor		Celje		Ptuj		Ormož	
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v
Pšenica	13	25	12	—	12	50	11	50	12	50
Rž	9	25	8	—	10	—	8	50	10	50
Ječmen	8	—	8	—	9	50	8	—	9	50
Oves	8	79	8	50	8	50	9	—	9	50
Koruzna	7	50	9	—	8	—	8	—	7	25
Proso	7	50	8	—	10	—	8	—	8	50
Ajda	7	50	7	—	11	—	7	—	7	—
Sladko seno	—	—	3	50	4	—	5	—	4	50
Kislo	—	—	—	—	3	—	4	—	4	—
Slama	—	—	3	—	3	50	3	—	3	80
Pižola	—	—	23	—	11	50	—	—	15	—
Grah	—	—	—	60	—	—	—	—	—	—
Leca	—	—	—	60	—	—	—	—	—	—
Krompir	—	—	—	08	—	—	—	—	—	—
Sir	—	—	—	40	—	—	—	—	—	—
Surovo maslo	—	—	—	2	50	—	—	—	—	—
Maslo	—	—	—	1	80	—	—	—	—	—
Speh, svež	—	—	—	1	70	—	—	—	—	—
Zelje, kislo	—	—	—	—	24	—	—	—	—	—
Repa, kisla	—	—	—	—	20	—	—	—	—	—
Mleko	—	—	—	22	—	—	—	—	—	—
Smetana, sladka	—	—	—	96	—	—	—	—	—	—
„ kisla	—	—	—	96	—	—	—	—	—	—
Zelje, 100 glav	—	—	3	50	—	—	—	—	—	—
Jajce, 1 kom.	—	—	—	06	—	—	—	—	—	—

Izšel je žepni in stenski „Vozni red“ za letošnje poletno dobo. Založil ga je gospod IV. KLINC v tisk. sv. Cirila v Mariboru, in se samo pri njemu naročuje. Poslati je treba znamko za poštnino. Župnijski uradi, gostilne in društva dobijo stenski „Vozni red“ brezplačno.

*Našim rodbinam priporočamo
Kolinsko cikorijo.* 290

Prima rake in postrve

kupi po najboljših cenah

Karl Gollesch, Maribor ob D.

405 Tegetthoffova ulica 33.

Žagarji pozor!

Iščem dobrega, stalnega žagarja za naš „krajc gater“. Stanovanje in kurjava prosto. Plačilo dobro. Sprejem ga takoj. Parná žaga Spodnja Idrija, Kranjsko. 428

Naznanilo.

Na deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru se bo vršil od 13. do 18. junija poletni tečaj za pridelovanje vina in sadja, kakor tudi jednak za viničarje. Medtem, ko se bo v prvem poučevalo o vinarstvu in sadjarstvu, kakor o zatiranju škodljivcev praktično in teoretično, ima zadnji predvsem namen udeležence praktično izobraziti.

Število udeležencev na sadjarskem in vinarskem tečaju je z od deželnega šolskega sveta poslanimi učitelji vred določeno na 40, število onih na viničarskem tečaju na 20.

Učnina se ne bo pobirala.

Prosilci za udeležbo na viničarskem tečaju lahko dobijo v primeri z razpoloženiimi sredstvi podpore. Da te dobijo, morajo to izrečno naznaniti in dati od občinskega predstojnika potrditi:

1. da so sami revni posestniki,
2. na očetovem posestvu delujoči sinovi teh ali
3. viničarji takih posestnikov.

To potrdilo se mora že javljenju k tečaju z naznanilom starosti priložiti.

Prosilci za vsprejem, ki ne prosijo za podporo, naj to v prošnji za sprejem posebej naznanijo.

Teoretični pouk za tečaj za vinarstvo in sadjarstvo se začne 13. junija dopoldne ob 9. uri, udeleženci viničarskega tečaja pa morajo priti isti dan ob 8. uri.

Javiti se je treba do 6. junija na podpisano mesto.

Ravnateljstvo sadjarske in vinarske šole v Mariboru.

Pojasnila o inseratih daje

upraviništvo samo tistim, ki priložijo vprašanju znamko za 10 vinarjev.

Estetska kmetilka.

Dne 14. maja 1910.

Gradec . 29 21 2 35 30
Dunaj . 36 48 5 76 6

V najem se želi vzeti dohroščica gostilna, pazneje se morda tudi kupi. V Mariboru ali v okolici. Ponudbe na pošte restirne šte. 1100 Lipnica (Leibnitz). 185

Učenec od poštere hiše, se takoj sprejme v trgovino z mešanim blagom in železom, Franc Korošec, Gornja Radgona. 118

Na prodaj je zemljišče, tri četrte ure od Maribora, v kat. občini Vedole, občina Karčovina, v obsegu 17 oralov, 2 orala vinograda z smerikarskim nasadom, 2 orala hote, njive, travniki in lep sadonosnik, hiša z gospodarskim posepejem, živina in vse potrebno. Ponudbe na Josipa Serneč, posest. sira, Gradiška, p. Pecnica. 266

1 nov bencin-lokomo bil 4-6 HP, 1 travniška brana, 1 železen plug, 1 mln za debelo moko se po ceni odda. Strojno ključavničarstvo Karl Sinkwitsch, Pi figasse 9, Maribor. 293

Zelo lepa hiša še davka prosta s štirimi sobami, dvema kuhinjama, velika klet, svinjski hlev in lep vrt je blizu Maribora na prodaj. Cena 16.500 kron. Zamenja se tudi s posestvom na deželi. Naslov pri upravištvu Slov. Gosp. v Mariboru. 279

Slikarskega in plesarskega učenca sprejme g. Andrej Pezdikek, Franc Jožefova cesta, Maribor. 373

Slatina z zelo dobro vodo z gostilno s 5 sobami, kuhinjo, 3 kleti, goveji in živinski hlev, gumno in škeđenj, gozd, njive in travniki, okoli 6 oralov, ob cesti in ob železnici na Koroškem ležeče se po ceni prodaja. Zadnja cena 18500 kron. Vknjiženih je 6000 kron. Pojasnila daje Navratil v Lipnici (Leibnitz). 817

Krojaškega pomočnika, mladega in poštenega, ki je vajen tudi sejmškega dela, sprejemem takoj. Oskrba dobra, delo čez leto in simo. Sprejemem tudi učenca pridnih, poštenih starišev, ki ima veselje do krojaške obrti, na tri ali štiri leta, kakor je starišem ljubo. Franc Rumež, krojaški mojster v Slov. Bistrici št. 12, Stajersko. 377

Krojaškega učenca iz poštene hiše sprejme takoj Jakob Skaza, Slov. Bistrica. 376

Gostilno da na račun graščina Novikloster pri Sv. Petru v Sav. dolini. 898

Apno najboljše vrste se dobi pri g. Ivanu Sulčić, Zidanimost. 323

Učenka za žensko krojaštvo se sprejme popolnoma v hišo pri gospej Roza Czerny v Mariboru, Schillerstrasse 6, pritličje. 371

Služba organista in cerkovnika pri farni cerkvi v Kapeli, pošta Arvež, (Stajersko), se odda. 368

Lepo posestvo v dobrem stanju, vse z opeko krito, 12 oralov zemlje, zemljišče leži skupaj, pri okrajni cesti, in obstoji iz vinograda, travnikov, rjiv, sečnega gozda, v najlepši legi, se prodaja radi starosti v Lempahu pri Mariboru. Naslov v upravištvu. 406

Parizar, čisto nov voz, izvrstno narejen, lepo zeleno barvan, naloži se lahko 25-30 met. cent., se po nizki ceni prodaja. Ivan Prislav, Braslovče. 404

Lepa hiša, še davka prosta, s petimi sobami, tremi kuhinjami lepimi kleti, svinjskim hlevom in lepim vrtom, 15 minut oddaljena od glavnega trga je v Mariboru na prodaj. Cena 12.800 kron. Več pri lastnici M. Brože, Maribor, Grenzgasse 24. 403

Kupiti se želi hiša z vrtom ali posestvom blizu kolodvora, bolj na samem, v smeri od Maribora proti severu. Ponudbe na Josipa Serneč, posestniški sin v Gradiški, pošta Pecnica. 393

V prijaznem vojniškem trgu je na prodaj lepa hiša, s hlevom, vrtom in brajdami, najbolj pripravno za rokodelca. Cena je štiri tisoč štiri sto kron. Naslov lastnika je: Janez Kok v Novi cerkvi pri Celju, p. Vojnik. 394

Priden učenec se takoj sprejme pod ugodnimi pogoji pri Petru Trogeju, sedlarski mojster v Mozirju. 385

Upokojeni c. kr. služabnik 37 let star neženjen želi tem potom primerne službe, večje je slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. Naslov pove upravištvu Slov. Gosp. 387

Posestvo s tremi hišami, v viničarski hiši, 1 gosposka hiša, novo pokrita, vinograd, ki meri okoli 6 oralov, sadonosnika okoli 2 orala, gozda s starim lesom čez 2 orala se prodaja. Tudi se prodaja 10 polovnjakov starega in 10 polovnjakov novega vina. Naslov v upravištvu Slov. Gosp. 389

Mlinarji pozor! Prodajam za nizko ceno zaradi opustitve obrti nekaj francoskih mlinskih kamnov še novi, malo rabljeni. Alojz Kupec, pošta Sv. Pavel pri Preboldu, Stajersko. 382

Mizarskega pomočnika in mizarskega učenca sprejme v stalno delo Janez Antonič, mizarski mojster pri Sv. Lenartu v Slov. gor. 381

Spretnega sedlarja sprejme v svojo hišo „Posojilnica v Vojniku“. V hiši se je izvrševala že mnogo let sedlarska obrt. 383

Posestvo z gostilno, 7 oralov travnikov, njiv in sadonosnika, se prodaja v občini Vesck, fara sv. Marjeta ob Pecnici. Več pove lastnik Ludvik Dolaiš, posestniški sin Sv. Jakob v Slov. gor. Vpraša se naj do 1. junija. 429

Zahvala! Velecjenjena gospod in gospa Mahanič, Občina Pobrež, pri Ptuj. Lepa hvala Vam za Vašo lepo godbo in slavni strel, s katerim ste nam naš prihod in odhod počastili. Prosimo drugič spet ne pozabite. Pleinschek - Lewitschnik.

Posestvo, 4 in pol oralov zemlje, 2 hiši, kuhinja, predhiša, 2 vinski kleti, nova preša, hlev za krave in tri svinjski hlevi, lepe njive in sadonosnik se prodaja v Neubergeru št. 62. Vpraša se pri g. Polaku na postaji št. 11j v Slov. gor. 426

Štaccunarska oprava za mešano trgovino z obrtjo vred se po ceni prodaja. Kasinogasse št. 6. Marijanum. 410

Pošten, glasbeno nadarjen fant se takoj sprejme v poduk kot cecilijski organist in cerkovnik proti mali plači. Naslov v upravištvu. 431

Kuharica želi službe v župnišču. Naslov pove Marijanišče, Kasinogasse št. 6. 427

Mizarski učenec

se takoj sprejme. Ueberfurgasse št. 48 v Gradcu.

Malo posestvo z 2 oraloma zemlje, se takoj prodaja. Pobrež šte. 156, J. K. 417

Fanta, pridnega, poštenega in šole prostega sprejme takoj Jurij Fregl v Framu. 418

Krojaški učenec se sprejme pri g. Jožefu Richter, krojač za civilno obleko in uniforme, Maribor, Landwehrkaserna. 413

Lepo posestvo eno uro od Maribora, pri glavni cesti, z lepim zidanim hramom, s tremi sobami, kuhinjo, klet, zidan hlev za dve kravi, svinjski hlevi, vodnjak z dobro vodo, 1 oral dobre zemlje, se po najnižji ceni za 5000 kron prodaja. Vknjiženih ostane 1400 K. Poizve se pri Miha Rutnik, Pobrež pri Mariboru št. 234. 423

Učenca, kateri ima veselje sekire delati se učiti in enega pomagača, kateri zna dobro sekire delati, sprejme proti dobremu plačilu K. Krančan, Fal ob kor. žel. 424

Skupna služba organista in cerkovnika na Polensaku je razpisana. Nastopi se lahko takoj. Prosimi naj se, če le morete, osebno oglasijo pri cerkvenem predstojstvu. 426

Štefan Kaufmann

trgovec z železom 23 v Radgoni,

priporoča najboljše ocelne motike in lopate, dobre kose in srpe, pravo štajersko železo se dobi po najnižji ceni in solidni postrežbi.

Steckenpferd-

milo z lilijinim mlekom

Najmehkejše milo za kožo kakor proti pegam!

Dobiva se povsod. 128

Serravallovo

železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna od: lika in častni diplom k zlati kolajni. ::

Krepilno sredstvo za slabotne, malokrvne in rekonvalescente. Povzroča voljo do jedi, utrjuje živce in popravi kri. Izboren okus. Nad 6000 zdravniških pričeval.

I. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj

Trieste-Barcola.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol l & K 2-60 in po 1 l & K 4-80.

Uradno potrjeni civilni geometer

Karl Hantich

v Mariboru, Sodnijska ulica vis-á-vis okrožni sodniji

se priporoča za merjenje in vsa v njegovo stroko spadajoča dela. 59

VABILO na občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Dobju, r. z. z. n. z., ki se bo vršil dne 29. maja 1910 ob 3. uri popoldne v hranilničnem prostoru po sledečem dnevnem redu:

1. Poročilo načelstva. . Odobritev računskega zaključka za l. 1909. 3. Poročilo o zadnji reviziji. 4. Volitev enega člana načelstva. 5. Slučajnosti.
- Ako bi ta občni zbor ob navedenem času ne bil sklepen, vrši se pol ure pozneje na istem mestu in po istem dnevnem redu drug občni zbor, ki bo veljavno sklepal, ne glede na število navzočih združnikov.

Načelstvo. 434

Pozor kmetovalci!!

Zdaj je čas zbirati zdravilna zelišča: Bezgovo cvetje, hojkine in smrekove mladike, bezov sok, lipovo cvetje, suličasto listi trpotec in druga zdravilna zelišča.

Kupim vsako množino in plačam dobro. Ponudbe na Karl Gollesch, Maribor. 384

Za sv. birmo!

Izvrstne molitvenike, vsakovrstne rožne vence, podobice, škapulirje, križe itd. najceneje kupite pri

Franc Krepek, Maribor ob D. izdelovatelj rožnih vencev, Tržaška cesta 15, in na sejmih. 430

Posojilnica v Slatini,

registr. zadruga z neomejeno zavezo,

vabi vse svoje člane na

redni občni zbor

v nedeljo, dne 29. maja 1910, popoldne ob 3. uri v farovžu.

- Vspored:
1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1909 in razdelitev čistega dobička.
 3. Volitev načelstva.
 4. Volitev nadzorstva.
 5. Poročilo o izvršeni reviziji.
 6. Slučajnosti. 432 Načelstvo.

prodajalko,

dobro izvežbano v računstvu in zinožna obeh deželnih jezikov za prodajo moke. Ponudbe na

Karl Zupanc, umetni mlin, Sevnica.

„Kapljice za svinje“.

Cena 1 steklenice je 1 krono.

Gospod A. H., Sv. Križ, piše:
Hvala Vam za pripešano zdravilo: Svinjske kapljice za rdečico: Uspeh vilo povoljni!

Gosp. Janez K. piše:
Prav dobro pomagalo!

F. PRULL:

mestna lekarna pri c. kr. orlu
MARIBOR, Glavni trg šte. 15. 826

Nihče več ne godrnja

Čez slabosti in težave,

Ako

FLORIAN

spozna,
Ki drži želodce zdrave!

Najboljše krepčilo želodca,

potrebno v vsaki skrbni hiši!

Ljudska kakovost liter K 2-40.
Kabinetna kakovost " " 4-80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4¾%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poroštvo po 5½% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvemši praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne. 6

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Razglas.

Izvršaje pooblastilo občnega zbora Ljubljanske kreditne banke iz dne 3. marca t. l. sklenil je upravni svet v svoji seji dne 3. maja t. l. zvišati delniško glavnicu od 3 na 5 milijon. kron ter v to svrhu razpisati subskripcijo

IV. izdaje delnic Ljubljanske

kreditne banke v znesku K 2.000.000 nominale, to je 5000 delnic a K 400

pod sledečimi pogoji:

1. V prvi vrsti imajo pravico prevzeti nove delnice lastniki staniki starih delnic po kurzu K 420—, za komad in sicer pripadati na vsake tri stare dve novi delnici.
2. Ostale delnice ponudijo se novim subskriptomom in dosedanjim delničarjem, v kolikor podpišejo ti v razmerju starih delnic večje število novih in sicer po kurzu K 445—, za vsako delnico. Razdelitev delnic si pridržuje upravni svet.
3. Kot prvi obrok je plačati takoj pri subskripciji K 120—, oziroma K 145— za vsako delnico, ostanek pa, t. j. K 300— najpozneje do 30. junija t. l.; plača se lahko takoj tudi celi znesek.
4. Vpisovanje (subskripcija) novih delnic vrši se od 15. do 31. maja t. l.

Od plačanih zneskov povrnejo se do 31. decembra 1910 4½% tekoče obresti, ker bodo imele nove delnice kupon za leto 1911.

Prijave sprejemajo: Centrala v Ljubljani in njene podružnice v Splitu, Trstu in Sarajevu;

Živnostenska banka v Pragi in na Dunaju;

Prva hrvatska štedionica v Zagrebu in njene podružnice v Varaždinu,

Osijeku, Veliki Gorici, Sisku, Virovitici, Cerkenjci, na Reki, v Zemunu, Belovaru, Delnicah in Kraljevicu;

Jadranska banka v Trstu in Opatiji;

Banka i štediona za Primorje na Sušaku in podružnici na Reki in Bakru.

Lastniki starih delnic morajo predložiti svoje delnice, in sicer samo plašče, pri navedenih subskripcijskih mestih v svrhu prekolokovanja; tam se sprejemajo tudi vplačila proti posebnim potrdilom.

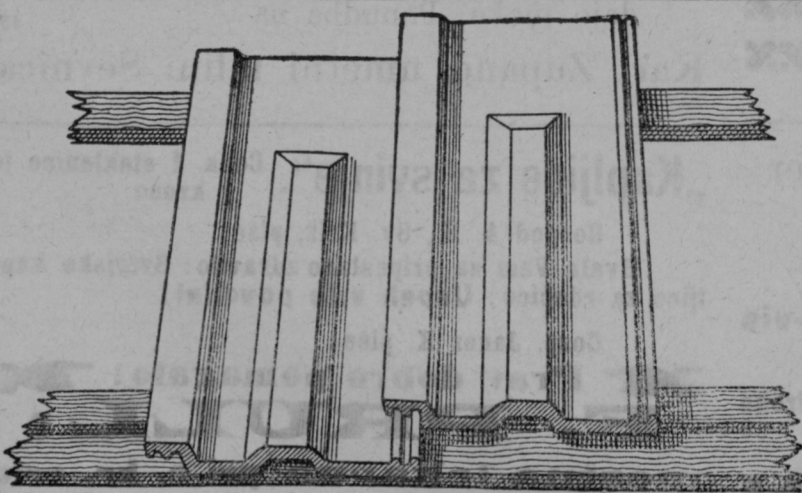
Pojasnila, kakor tudi potrebne tiskovine daje radevolje Ljubljanska kreditna banka in njene podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Z ozirom na dejstvo, da se obrestujejo delnice Ljubljanske kreditne banke pri dividendi l. 1909 domala s 6% se te za plodonosno nalaganje denarja prav toplo priporočajo. Prepričani smo torej, da se bodele našemu vabilu k subskripciji gotovo kar v največjem številu odzvali ter na

ta način prispevali tudi Vi k razvitu in razvoju obrti, trgovine, industrije, sploh celokupnega narod. gospodarstva naše domovine.

Ljubljanska kreditna banka.

400

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov

ponudi vsako poljubno množino

163

patent. dvojno zarežani strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpriprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis. Spretni zastopniki se iščejo.